PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 40 lir | Leto XXII. Št. 3 (6290) | TRST, sreda 5. januarja 1966

LETALSKO PREMIRJE NAD SEVERNIM VIETNAMOM ŠE TRAJA

Ameriška vlada nadaljuje diplomatsko akcijo ki jo v Hanoju označujejo za navadne spletke

Harrimanov sestanek z Naserjem - Mennen Williams nadaljuje pot po Afriki
Peking ovira učinkovito sovjetsko pomoč Vietnamu - Hanojski komentar

WASHINGTON, 4. — Tako imenovana ameriška mirovna ofenziva se nadaljuje. Potujoči poslanik Harriman nadaljuje svoje potovanje po raznih državah. Do sedaj je obiskal Varšavo, Beograd, Novi Delhi, Karači in Teheran, danes pa je prišel v Kairo. Kairski tisk ga označuje kot «enega največjih in najbolj spretnih ameriških diplomatov od časa Roosevelta». Predsednik Naser je imel že poleti številne stike s Titom in Šastrijem v zvezi z iskanjem miru v Vietnamu. Harriman bo po posvetovanju z Naserjem odpotoval še v druge prestolnice.

V Kairo je Harriman prišel iz Teherana, kjer se je bil pogovarjal z iranskim šahom in s tamkajšnjimi voditelji. Izjavil je, da je zelo zadovoljen z razgovori v Teheranu in z vsemi prejšnjimi razgovori. Ob prihodu v Kairo je Harriman izjavil, da je namen njegovega obiska poročati predsedniku Naserju o zadnjem razvoju v Vietnamu in poslušati Naserjevo mnenje.

Naser je Harrimana sprejel nocoj. Harriman mu je izročil Johnsonovo poslanico. Domneva se, da se bo Harriman sestal tudi z drugimi egiptovskimi voditelji. Nekaj pred njegovim prihodom v Kairo je kairski tisk objavil izjavo hanojskega poslanika v Kairu, v kateri pravi, da ameriške diplomatske pobude niso nič drugega nego spletka za pripravo razširitve vojne v Vietnamu.

Vzporedno s potovanjem Harrimana se nadaljuje potovanje državnega tajnika za afriške zadeve Mennena Williamsa po afriških državah. Danes je Williams prispel v Tanzanijo, kjer se je pogovarjal 90 minut s predsednikom Niererom in je nato odpotoval v Ugando, kjer se je sestal s predsednikom vlade Obotom, nakar je nadaljeval pot v Nigerijo.

Kakor je znano, je po zahodni Evropi potoval Johnsonov predstavnik Goldberg, ki je obiskal tudi papeža in se je že vrnil v Washington. Podpredsednik Humphrey je obiskal nekatere države Daljnega vzhoda in se je prav tako že vrnil v Washington. Po državah Latinske Amerike pa potuje ameriški državni podtajnik za gospodarske zadeve Thomas Mann, ki se je v petek pogovarjal z mehiškim predsednikom Ordazom.

V zvezi z ameriško diplomatsko ofenzivo so mnenja zelo različna. Nekateri so mnenja, da je Johnson iskren in da resnično želi mir. Morda je to res, toda želi «ameriški mir». To dokazuje tudi vsebina Johnsonove poslanice, ki jo je bil Humphrey izročil voditeljem držav, ki jih je obiskal. V tej poslanici je rečeno med drugim: «Spravili smo vse v koš miru razen izročitve Južnega Vietnama komunistom». Če upoštevamo, da ZDA označujejo vsako osvobodilno gibanje za komunistično, tedaj je vse jasno. V poslanici je tudi rečeno, da bi mogli na morebitni mirovni konferenci govoriti predvsem o ustavitvi sovražnosti, in da bi mogli razpravljati tudi o predlogih drugih. Kar se tiče predstavništva južnovietnamske osvobodilne fronte na konferenci, pa je rečeno, da glede tega ne bi bilo težav «v primeru, da se Hanoj odloči za ustavitev napada». Tudi ta del poslanice kaže na preobračanje dejstev. Saj je znano, da Hanoj ni nikoli napadel, pač pa pošiljajo ZDA svoje vojake v Južni Vietnam, da bi zadušila tamkajšnje osvobodilno gibanje, čeprav je Južni Vietnam več tisoč kilometrov oddaljen od ZDA, ter bombardirajo Severni Vietnam. V spomenici je tudi rečeno, da je bilo več tisoč severnovietnamskih vojakov poslanih v Južni Vietnam «z namenom, da vsilijo tej deželi svojo voljo s silo», ZDA pa so prevzele «jasno obveznost za varnost Južnega Vietnama na podlagi dvostranskih sporazumov, SEATO in politike, ki se tiče Vietnama, in na podlagi slovesnih izjav ameriških predsednikov». Dodaja se, da ne gre samo za Južni Vietnam in za jugovzhodno Azijo, temveč «za celotnost ameriške obveznosti in za važnost, ki jo ta obveznost ima za mir na svetu».

Vse te fraze ne morejo prikriti pravega bistva problema, ki je v tem, da hočejo ZDA za vsako ceno obdržati svoj vpliv v jugovzhodni Aziji in preprečiti ustanovitev naprednih režimov na tem področju. V ameriški poslanici je sicer rečeno, da so «države jugovzhodne Azije lahko nevezane ali nevtralne, če tako želijo», vendar pa je tudi rečeno, da ne bodo ZDA nikoli dovolile, da bi se Južni Vietnam izročil komunistom». Kako ZDA spoštuje nevtralnost in nevezanost držav na tem področju kažejo tudi številni napadi ameriških letal na kamboško ozemlje skupno z napadi Tajlandije, ter na laoško ozemlje.

Na drugi strani pa tudi Peking izkorišča sedanjo napetost ter v precejšnji meri onemogoča učinkovito pomoč Sovjetske zveze Severnemu Vietnamu za obrambo proti ameriškemu napadu. Venomer ponavlja obtožbe proti sovjetski vladi, češ da nezadostno pomaga Severnemu Vietnamu. Ministrski podpredsednik in zunanji minister kitajske vlade Čen Ji je v intervjuju agenciji Nova Kitajska med drugim izjavil: «Sovjetska zveza je največja evropska socialistična država in če bi hotela res pomagati Vietnamu, bi morala sprejeti celo vrsto ukrepov na raznih področjih, da imobilizira ameriške sile in da brez prestanka razkrinka spletke ZDA o mirovnih pogovorih. Toda sovjetski voditelji niso ravnali tako in so ustvarili vse mogoče olajšave ZDA, da bi te osredotočile svoje sile v Vietnamu.»

Nedavno je Sovjetska zveza obtožila Kitajsko, da ovira tranzit sovjetskega vojaškega materiala, ki je namenjen Vietnamu ter zahteva celo plačilo carine za ta tranzit, in to v dolarjih. Čen Ji je v tem intervjuju to zanikal in trdil, da sovjetska pomoč Hanoju «prav gotovo ni primerna moči Sovjetske zveze». Dalje pravi Čen Ji, da «ne glede na dejstvo, da Sovjetska zveza opravičuje prevoz vsega materiala po kitajskem ozemlju z okoliščino, da nima skupnih meja z Vietnamom, medtem ko bi se material prav lahko pošiljal po morju, česar pa si sovjetska vlada ne upa storiti. Dejansko niso sovjetski voditelji iskreno pomagali vietnamskemu ljudstvu v borbi proti ameriškemu napadu in skušajo rajši nadzorovati stanje v Vietnamu z namenom, da nadaljujejo sodelovanje z ZDA.» Iz tega se vidi, da bi hoteli pekinški voditelji prisiliti Sovjetsko zvezo, da pošilja pomoč Vietnamu po morju in se s tem izpostaviti možnosti odkritega spopada z ameriškimi vojnimi ladjami na odprtem morju, kar bi moglo izzvati neposreden spopad med ZDA in Sovjetsko zvezo. Zakaj vse to, če je mnogo varnejša in zanesljivejša pot po kitajskem ozemlju?

Znano je, da je Sovjetska zveza skupno z Veliko Britanijo sopredsednica ženevske konference iz leta 1954, na kateri so priznali suverenost treh držav: Vietnama, Laosa in Kambodže. Do sedaj je Sovjetska zveza odklanjala ponovno sklicanje ženevske konference prav zaradi tega, ker so bili angleški predlogi, ki so v skladu z ameriškim stališčem, nesprejemljivi, in ker odločno podpira stališče Severnega Vietnama, ki zahteva predvsem konec ameriškega napada in umik ameriških čet, da vietnamsko ljudstvo samo odloča o svoji usodi.

Te dni je predsednik britanske vlade Wilson začel ponovno akcijo, da bi dosegel sklicanje ženevske konference. V ta namen je poslal spomenico predsedniku sovjetske vlade Kosiginu, katere vsebina ni znana. Kam bo privedla vsa dosedanja diplomatska akcija, je težko reči. Na žalost, pa se vztrajno silijo glasovi, da hoče Washington s to akcijo opravičiti poznejšo obnovitev in raztegnitev vojne v jugovzhodni Aziji z izgovorom, da so bila vsa njegova prizadevanja zaman.

Letalsko premirje nad Severnim Vietnamom še traja, čeprav ameriška letala nadaljujejo izvidniške polete. Na kopnem pa se nadaljujejo spopadi. Na področju ustja reke Mekong nadaljujejo ameriške in korejske čete svoje operacije proti osvobodilni vojski; prihaja pa le do manjših spopadov. Na drugi strani pa se pričakuje vsak hip nov upor plemen v goratih področjih v srednjem Vietnamu, kjer je prišlo do upora tudi 17. decembra. Tamkajšnja plemena zahtevajo avtonomijo. Po uporu v decembru so obsodili na smrt štiri voditelje, kar je povzročilo med tamkajšnjim prebivalstvom še večje razburjenje in se sedaj pripravlja na nov upor.

HANOJ, 4. — Severnovietnamska vlada je objavila danes izjavo, v kateri pravi, da je ameriška vlada nedavno sprožila veliko kampanjo prevare, kar se tiče miru, in se je hkrati «poslužila spletke z začasno prekinitvijo bombardiranja v znak dobre volje». «Dejanja so pokazala, da vsakikrat, ko se Američani pripravljajo na zaostritev napadalne vojne, znova govorijo o miru. Sedanji mirovni napori so navaden poskus pomiritve javnosti v ZDA in na svetu, ki se odločno postavlja proti ameriški napadalni politiki v Vietnamu.»

Zatem kritizira hanojska vlada ZDA, ker še vedno zavračajo štiri točke hanojske vlade, «ki predstavljajo bistvene vojaške in politične klavzule ženevskih sporazumov», in ker hočejo «začeti pogajanja s položaja sile, ki naj jim omogoči vsiliti Vietnamu svoje pogoje». «Mirovna zatrjevanja ameriške vlade so v popolnem protislovju z njenimi spletkami in dejanji. Čeprav so sprožile velik hrup o svojih zatrjevanih mirovnih naporih, ZDA še dalje kršijo zračni prostor Severnega Vietnama, in predsednik Johnson grozi z močnimi ukrepi. Američani zaostrujejo tudi svoje napade na osvobojena področja v Laosu in pooblaščajo svoje vojake, da prehajajo na kamboško ozemlje. Nesprejemljivo stališče vlade Vietnamske demokratične republike je v strogem spoštovanju ženevskih sporazumov iz leta 1954 in v vestnem izpoljnjevanju temeljnih določb teh sporazumov. Politična rešitev vietnamskega problema bo mogoča samo tedaj, ko bodo ZDA sprejele stališče vietnamske vlade v štirih točkah, ko bodo pokazale svoj sprejem s konkretnimi dejanji in bodo dokončno ter brezpogojno ustavile letalske napade in vsa druga vojna dejanja proti Vietnamski demokratični republiki.»

NA PRIZADEVANJE PREDSEDNIKA SOVJETSKE VLADE KOSIGINA

Indijsko-pakistanska konferenca v Taškentu se je včeraj začela v konstruktivnem ozračju

Pozdravni govor Kosigina - Šastri predlaga sporazum o odpovedi sili - Danes nov sestanek obeh državnikov - Komentar «Pravde» - Poslanica papeža Pavla VI. - Kitajski tisk molči

TASKENT, 4. — Danes se je začela v Taškentu konferenca med pakistanskim predsednikom Ajubom Kanom in predsednikom indijske vlade Šastrijem pod predsedstvom Kosigina. Vsi trije so se najprej neuradno zbrali v dvorcu Durman, kjer biva Kosigin v Taškentu. Uradna konferenca pa se je začela na sedežu uzbekistanske vlade.

V začetku konference je Kosigin izrazil željo, naj bi ta sestanek prispeval k izboljšanju odnosov med Indijo in Pakistanom. Dodal je, da se v celoti zaveda, da bi bilo na eni sami konferenci težko rešiti vse probleme. Poudaril pa je, da je predvsem važno določiti na tem sestanku sredstva za rešitev problemov, ustvariti ozračje zaupanja in vzajemnega razumevanja in hkrati rešiti tista vprašanja, ki ovirajo normalizacijo odnosov.

Izrazil je nato upanje, da bosta azijska državnika storila vse, kar moreta, da doseženta ta smoter. In je pripomnil, da je sovjetska vlada s predlaganjem sestanka v Taškentu storila v duhu prijateljstva do Indije in Pakistana ter jima je skušala pomagati, da najdeta pot miru, ter preprečiti nove človeške žrtve in pomanjkanje, ki jih vojna prinaša. «Sovjetska zveza, je dodal, je preživela v preteklih vojnah izredno hude preizkušnje in dobro ve, kako dragocen je mir.»

Predsednik indijske vlade Šastri je v svojem nagovoru povabil Pakistan, naj se pridruži Indiji v skupni odpovedi sile v azijski podcelini. «Pokažimo z našimi dejanji, je dejal Šastri, da smo sposobni gledati na naše probleme v širšem okviru svetovnih dogodkov. Medsebojno zagotovilo, da se odpovedujemo uporabi sile, bi pomenilo, da vsakdo sprejema spoštovanje ozemeljske celovitosti drugega.» Šastri je dodal, da Indija sprejema brez pridržkov suverenost in ozemeljsko celovitost Pakistana, ter je pripomnil: «Prav tako moramo braniti našo ozemeljsko celovitost in suverenost.»

V začetku svojega govora je Šastri na kratko omenil «nesrečen spopad», ki je izbruhnil pred štirimi meseci med Indijo in Pakistanom zaradi Kašmira. «Naš smoter na tem sestanku, je dodal, ne bi smel biti, da se obtožujemo zaradi preteklosti, temveč da gledamo v prihodnost.

Blaginja bo hitreje prišla za azijsko podcelino, če bodo odnosi med Indijo in Pakistanom boljši.» Zatem je Šastri naštel konkretne ukrepe, ki bi jih lahko sprejeli na sedanjem sestanku: 1. Odpraviti je treba ozračje hladne vojne med obema državama z ustavitvijo propagande v tisku in po radiu. 2. Razviti bi morali gospodarsko sodelovanje. 3. Reke, ki tečejo med Indijo in Pakistanom, bi morale biti vir sodelovanja in ne vir spora.

«Namesto da se med seboj bojujemo, je dodal Šastri, bojujmo se proti revščini, bolezni in nevednosti.» Poudaril je, da hočejo narodi Indije in Pakistana mir in napredek, ter je nato pohvalil Kosiginovo pobudo in pripomnil: «Naj se ne bi reklo, da sta se pakistanski predsednik in indijski ministrski predsednik sestala in se nista mogla sporazumeti.»

Ajub Kan je v svojem odgovoru izjavil, da se strinja s Šastrijem o nujnosti miru, dodal pa je: «Dozdeven mir ne more nadomestiti dejanskega miru.» Dodal je, da je mogoče doseči mir samo z aktivnim delovanjem v tej smeri ter da je eden od načinov v načenjanju problemov, ki ogrožajo mir. Ajub Kan je zavrnil Šastrijev predlog za sporazum proti uporabi sile v pričakovanju rešitve kašmirskega spora. «Tak sporazum med obema državama, je dejal, lahko deluje, samo če se uveljavi po konkretnih korakih za rešitev sporov med državami, in spori se lahko rešijo samo v duhu sprave.»

Zatem je Ajub Kan izjavil, da je na razpolago Šastriju vsak trenutek, Šastri pa je predlagal sestanek takoj po otvoritvenem sestanku. Sledil je sestanek med Šastrijem in Ajubom Kanom; Kosigin je zapustil dvorano takoj po otvoritveni seji.

Po prvem dnevu pogovorov v Taškentu sta predstavnika obeh delegacij soglasno izjavila, da je moč upati na plodno diskusijo. Indijski predstavnik je izjavil, da se lahko reče, da je bil govor Ajuba Kana konstruktiven ter je napravil na indijsko delegacijo, prav tako kakor Kosiginov govor, ugoden vtis. Po mnenju indijskega predstavnika ni kašmirsko vprašanje glavni vir spora med obema državama, temveč je samo znak velikih nesoglasij. Indija vztraja predvsem, da se je treba odpovedati sili in tako rešiti številne probleme, ne da bi menjali status Kašmira, ki ostane pod indijsko suverenostjo.

Pakistanski predstavnik pa je izjavil, da namerava Ajub Kan obravnavati ves obseg odnosov med Indijo in Pakistanom za miren sporazum. Dejal je, da je temeljno vprašanje nedvomno Kašmir, in «uspeh konference bo treba soditi po uspehu, ki bo dosežen pri reševanju kašmirskega vprašanja».

Sovjetski predstavnik je izjavil, da se je Kosigin privatno pogovarjal z Ajubom Kanom in s Šastrijem in da je bilo njegovo posredovanje konstruktivno Ajub Kan in Šastri se bosta ponovno sestala jutri zjutraj; predvidena je vrsta sestankov na različni ravni med obema delegacijama.

Kosigin, Ajub Kan in Šastri so se zjutraj najprej privatno sestali, zatem so se skupno zbrali na kosilu in nato na uradni otvoritvi konference. Ob zaključku uradne otvoritve sta si Ajub Kan in Šastri stisnila roko in takoj sta se sporazumela o ožjem sestankom.

Papež Pavel VI. je poslal bombajskemu nadškofu in nadškofu v Karaču poslanici, v katerih izraža željo, naj bi konferenca v Taškentu bila uspešna, s tem da bi dosegli pravičen sporazum v korist obeh držav.

Moskovska «Pravda» piše, da izhaja iz izjav v indijski in pakistanski prestolnici, da državniki teh dveh držav pričakujejo pozitiven rezultat konference v Taškentu. List nadaljuje: «Na drugi strani pa se v Novem Delhiju in v Ravalpindiju ne prikriva važnost nesoglasij med Indijo in Pakistanom glede problemov, ki jih bodo obravnavali v Taškentu. Kar pa je gotovo, je to, da v primeru uspeha pogajanj bo imelo korist delo za mir. Tu v Taškentu posvečajo nekateri zahodni dopisniki svojo pozornost predvsem težavam, ki se bodo med pogovori nedvomno pokazale. Jasno je, da so take težave, toda po našem mnenju se ne smemo preveč žuriti z negativnimi napovedmi. Kar je važnejše, je to, da poslušamo, kaj bodo izjavili v Taškentu sami prizadeti.»

List poudarja, da je že dejstvo, da sta obe strani sprejeli sestanek, dobro znamenje, in zaključuje: «V tej odločitvi vidijo narodi vsega sveta dokaz dobre volje in politične modrosti indijskih in pakistanskih državnikov. Tisti, ki se na svetu izrekajo za mir, lahko željo samo uspeh na konferenci.»

Kitajski tisk ni do sedaj sploh omenil konference v Taškentu. «Ljudski dnevnik» poroča danes na tretji strani, da je Ajub Kan po obisku v Afganistanu odpotoval iz Kabula, ne poroča pa svojim čitateljem, kam je odpotoval.

Kakor je znano, je Kitajska odločno podpirala Pakistan v spopadu z Indijo ter je obtoževala Sovjetsko zvezo, da podpira Indijo. Značilno je, da je voditelj britanske konservativne stranke Edward Heath na tiskovni konferenci v Novem Delhiju izjavil, da mu je pakistanski predsednik Ajub Kan med njunim nedavnim pogovorom izjavil, da ima pridržke glede Kitajske kljub prijateljstvu med obema državama.

Pred sprejemom Jugoslavije v GATT

BEOGRAD, 4. — Generalni ravnatelj GATT Erick White je izjavil gospodarskemu časopisu «Journal Export», ki izhaja v Beogradu v angleščini, da Jugoslavija popolnoma izpolnjuje pogoje za sprejem v stalno članstvo splošnega sporazuma o carinah in trgovini. White je dodal, da je posebna delovna skupina GATT na sestanku v Ženevi skupno z jugoslovanskimi delegati razčistila nekatera vprašanja in da pri tem ni nobena članica GATT imela resnih pripomb, ki bi ovirale sprejem Jugoslavije kot polnopravne članice te mednarodne organizacije. Delovna skupina bo — kot je dejal White — v kratkem podala poročilo o svojem delu s priporočilom o sprejemu Jugoslavije v stalno članstvo GATT.

ZAOSTRITEV STAVKE V NEW YORKU

Promet je paraliziran Zaprli so sindikaliste

Strahoten zastoj prometa na Manhatanu - Samo v trgovini na drobno 35-40 milijonov dolarjev škode - Solidarnostna brzojavka CGIL

NEW YORK, 4. — Stavka uslužbencev podzemeljske železnice in avtobusov se je danes zelo zaostrila. Prišlo je do novih zastojev. Hkrati je sodišče odredilo aretacijo predsednika ter osmih sindikalistov prizadetega sindikata. Predsednika sindikata Michaela Quilla so aretirali v hotelu, v katerem so bila pogajanja v zvezi z zahtevami delavcev, ker se ni uklonil sodbi vrhovnega sodišča, ki zahteva preklic stavke. V New Yorku namreč velja zakon, ki prepoveduje stavko državnih in občinskih uslužbencev.

Policaji so prišli v hotel in se le s težavo prebili mimo novinarjev ter televizijskih operaterjev. Ko jih je predsednik — ki je po rodu Irec — videl, je vzkliknil «Sodnik lahko tudi umre v svoji togi. Mi stavke ne bomo preklicali». Nato so sindikalisti mirno zapustili hotel in prepeljali so jih v zapor. Dve uri kasneje pa je Quilla zadela srčna kap in so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Vse kaže, da so sindikalisti pričakovali tak razplet dogodkov in da so pripravili vse, da se stavka nadaljuje, pa čeprav bo proglašena za «nezakonito». Vendar pa se je z zaporom sindikalistov ozračje še bolj razgrelo, in sodijo, da bo stavka zato trajala dolgo časa.

Posledice stavke pa so bile danes znatno hujše kot včeraj. Računajo namreč, da ni šlo na delo včeraj okoli dva milijona oseb, ki pa so danes navalile v središče mesta, da ne zgubijo delovnih dni. Poleg tega so odprli šole, kar je povzročilo nadaljnji naval okoli milijon šoloobveznih otrok.

Vse to pa je povzročilo strahoten zastoj prometa zlasti na Manhatanu, kjer so se pojavila vozila vseh mogočih vrst od starinskih avtomobilov, kočij pa do koles iz preteklega stoletja; nekateri pa so uporabili kotalke. Celo pločniki so bili vsi zasedeni, tako da so imeli pešci velike težave. Nič ni pomagal poziv Newyorškega župana Lindsayja, naj prebivalci okoliških predelov ostanejo doma. Zato se župan stalno posvetuje s poveljnikom policije, odbornikom za promet in poveljnikom gasilcev. Verjetno bodo morali sprejeti drastične ukrepe in uvesti svojevrstno karanteno okoli otoka Manhatana, ki so jo razni listi že označili kot spremembo otoka v «srednjeveško mesto». Prepovedati namreč nameravajo vožnjo z osebnimi avtomobili, ki ne bodo imeli posebnega dovoljenja in ki ne bodo v celoti zasedeni. Že sedaj je policija postavila bloke in dovoljuje vožnjo avtomobilov, v katerih je več kot ena oseba.

Finančne posledice stavke so občutne. Računajo, da so samo trgovci na drobno včeraj izgubili od 35 do 40 milijonov dolarjev. Pogajanja pa so še vedno na mrtvi točki, ker delavci in delodajalci vztrajajo na svojih zahtevah.

Tajništvo italijanske sindikalne organizacije CGIL je poslalo zaprtemu predsedniku sindikata delavcev v prevozništvu Michaelu Quillu solidarnostno brzojavko, v kateri izraža solidarnost italijanskih delavcev ob tem napadu na sindikalne svoboščine. Pravica do stavke je osnovna pravica državljanov in temelj življenja v vsaki demokratični družbi. Kjer se zanika ta pravica, se žalijo vsi delavci ne oziraje se na njih narodnost. Brzojavka izraža željo, naj bi ameriško sodstvo izpustilo sindikaliste na svobodo in tako z dejstvi potrdilo veljavnost osnovnih načel demokracije.

Začela se je konferenca treh celin

HAVANA, 4. — Sinoči se je v Havani začela tricelinska konferenca solidarnosti, na kateri so navzoči delegati okrog 60 gibanj iz 50 držav Azije, Afrike in Latinske Amerike. Na konferenci sodelujejo tudi vse socialistične države razen Jugoslavije, kateri pripravljalni odbor na vztrajanje Kitajske ni poslal vabila. Diskriminacija proti Jugoslaviji je povzročila veliko nezadovoljstvo pri večini delegatov na konferenci.

Kubanski predsednik Dorticos je v svojem govoru ob začetku konference poudaril, da Kuba brez pridržkov podpira vsa revolucionarna gibanja v Aziji, Afriki in Latinski Ameriki. Poudaril je, da ima konferenca dolžnost podpreti Vietnam ter obsoditi ameriški imperializem.

Po kratkem pozdravnem govoru tajnika konference, ki je sporočil tudi dnevni red, so prebrali solidarnostne poslanice iz vseh krajev sveta. Predsedstvo konference je bilo poverjeno kubanski delegaciji. Glavno tajništvo je bilo dodeljeno delegaciji ZAR, mesta podpredsednikov pa Venezueli, Vietnamu in Gani.

NI ŠE DOLOČEN DATUM ZUNANJE POLITIČNE RAZPRAVE

Prihodnjo sredo začetek zasedanja poslanske zbornice

Sestanek izvršnega odbora KPI - Zahteve delavcev gradbene stroke
Lupis sprejel sovjetskega poslanika Kozireva v zvezi z Vietnamom

RIM, 4. — Poslanska zbornica bo pričela delo v sredo, 12. januarja ob 17. uri. Na dnevnem redu je nadaljevanje razprave o državnih otroških vrtcih, v začetku zasedanja pa bo predsednik zbornice prečital pismo, ki ga je prejel od predsednika vlade Mora o odstopu ministra za zunanje zadeve, ter bo sporočil, da je začasno prevzel posle zunanjega ministra. Senat se bo sestal v ponedeljek, 17. januarja ob 17. uri.

Ni še povsem jasno, kdaj se bo pričela politična debata o odstopu Fanfanija, in predvsem o zunanji politiki vlade, kot to zahteva opozicija. Možno je, da bo sledila takoj po prečitanju Morove izjave, bolj verjetna pa je druga možnost, da bodo debato odložili sporazumno med posameznimi skupinami poslanske zbornice še za nekaj dni, zlasti ker se 15. januarja sestane vsedržavni svet KD; govori se, da bo debata zaradi tega 17. ali 18. januarja.

Danes se je sestal izvršni odbor KPI, ki je razpravljal predvsem o mednarodnem položaju in o akciji, ki jo bodo izvedli komunistični poslanci, da poudarjajo nujnost vladne krize in italijanske pobude za mir. Ugotovili so, da bodo zahtevali debato o celotni italijanski zunanji politiki in predvsem o italijanskem stališču glede ameriškega napada v Južnem Vietnamu.

Minister za pravosodstvo Reale je danes izjavil dopisniku agencije ANSA, da so že skoro izdelali zakonski načrt, ki predvideva vrsto popravkov kazenskega zakonika. Med drugim gre za člen 587 kazenskega zakonika, ki se nanaša na «zločine iz častnih razlogov» (delitto d'onore). Obstajata dve možnosti: spremembe predvidenih kazni; po ministrovem mnenju pa bi bilo najbolje ta člen sploh ukiniti in tako uskladiti italijansko zakonodajo z drugimi državami. Gre namreč za zastarele nazore o odnosih med družinskimi člani in o varstvu «časti».

Vsedržavna tajništva delavcev gradbene stroke FILCA—CISL, FILLEA—CGIL in FENEAL—UIL so poslala ministru za delo brzojavko, v kateri izražajo nezadovoljstvo, ker ni prišlo do sklicanja razgovorov, med katerimi bi morali razpravljati o brezposelnosti gradbenih delavcev in o nujnosti zvišanja prispevka za brezposelnost. Tajništva so sklenila, da bodo v kratkem pričeli sindikalne akcije in bodo pozvali gradbene delavce tudi na množične manifestacije, če oblast ne bo takoj pričela razpravljati in reševati perečih vprašanj gradbeništva. Sindikalni predstavniki gradbenih delavcev so pričeli pogajanja s predstavniki Intersinda o delovni pogodbi kovinarskih podjetij z državno udeležbo. Pogajanja se bodo nadaljevala 12. januarja.

Podtajnik za zunanje zadeve Lupis je sprejel sovjetskega veleposlanika Kozireva, kateremu je sporočil italijanski odgovor glede sovjetskega stališča do Vietnama, ki so ga sprejeli na zadnjem zasedanju vrhovnega sovjeta in ki so ga sporočili italijanskemu veleposlaništvu v Moskvi. Po razgovoru so sporočili, da Italija izraža željo, da bi «tudi SZ konstruktivno prispevala, da bi čim prej prišlo do pogajanj za mirno rešitev vietnamskega vprašanja».

Predsednik vrhovnega sovjeta SZ Podgorni je poslal Saragatu zahvalno brzojavko za čestitke ob izvolitvi.

ZARADI PREHITEVANJA

Huda cestna nesreča pri Slavonskem Brodu

Trije mrtvi, 60 ranjenih, od katerih se jih 11 bori s smrtjo

ZAGREB, 4. — Na avto cesti Beograd - Zagreb blizu Slavonskega Broda se je danes zjutraj ob 7.15 pripetila huda prometna nesreča pri kateri so bile tri osebe ubite, 37 huje in 23 laže ranjenih. Med hudo ranjenimi, ki so jih prepeljali v bolnišnico v Slavonski Brod, je 11 oseb še vedno v smrtni nevarnosti. Materialna škoda se ceni na okrog 30 milijonov dinarjev.

Po še nepopolnih rezultatih preiskave je do nesreče prišlo zaradi nepazljivosti šoferja avtobusa iz Slavonskega Broda, ki je bil z 71 potniki na poti proti Zagrebu. Na mestu, kjer je prišlo do nesreče, je namreč njegov avtobus dohitel traktor s prikolico. Da bi prehitel traktor, je moral šofer avtobusa zavoziti na levo stran ceste, po kateri mu je prihajal nasproti težki tovornjak «Alfa Romeo» na poti z Reke v Beograd. Šoferja obeh vozil sta se sicer z zaviranjem skušala izogniti trčenju, kar pa jima zaradi velike hitrosti in poledice ni uspelo. Kmalu zatem je privozil iz Zagreba še en tovornjak s prikolico, last podjetja «Istratrans» iz Umaga. Zaradi goste megle ni šofer tovornjaka Viktor Ružić pravočasno opazil, da cesta ni prosta. Njegov poskus, da se z zaviranjem in izogibanjem na desno izogne trčenju zaradi majhne daljave in poledice, ni uspel. Zato je trčil v tovornjak in v avtobus. Avtobus s ponesrečenimi potniki je zletel s ceste v jarek.

Med smrtno ponesrečenimi je tudi pomožni šofer reškega tovornjaka Marko Stambolja. Hudo ranjene potnike avtobusa, med katerimi sta tudi šofer «Fiat» Mirković in šofer tovornjaka iz Umaga Viktor Ružić, so danes popoldne v bolnišnici obiskali visoki zastopniki sabora in izvršnega sveta Hrvaške.

DANES

Severnovietnamska vlada je včeraj v zvezi s tako imenovano ameriško «mirovno ofenzivo» za Vietnam objavila izjavo, v kateri poudarja, da gre za veliko «kampanjo prevare» in da vlada ZDA še vedno zavrača štiri točke hanojske vlade, ki predstavljajo «bistvene vojaške in politične določbe ženevskih sporazumov», ter da hočejo «začeti pogajanja s položaja sile, ki naj omogoči vsiliti Vietnamu svoje pogoje». «Američani zaostrujejo tudi svoje napade na osvobojena področja v Laosu in pooblaščajo svoje vojake, da prehajajo na kamboško ozemlje.» Izjava končno poudarja, da je «nespremenljivo stališče hanojske vlade glede strogega spoštovanja ženevskih sporazumov iz leta 1954 in glede vestnega izpolnjevanja njegovih določb». Včeraj je Harriman govoril o Vietnamu tudi z Naserjem v Kairu, kamor je prispel iz Teherana in koder bo odpotoval še v druge prestolnice. Izročil je Naserju tudi Johnsonovo poslanico. Sedaj je znano tudi besedilo Johnsonove poslanice, ki jo je izročil podpredsednik Humprey voditeljem azijskih držav, ki jih je bil obiskal. V poslanici je sicer rečeno, da so «države jugovzhodne Azije lahko nevezane ali nevtralne, če tako želijo», vendar pa je tudi rečeno, da ZDA ne bodo nikoli dovolile, «da bi se Južni Vietnam izročil komunistom». Dobesedno je rečeno: «Spravili smo vse v koš miru razen izročitve Južnega Vietnama komunistom.» Po drugi strani pa Peking izkorišča sedanjo napetost ter obtožuje vlado SZ, da nezadostno pomaga Severnemu Vietnamu. Sovjetska zveza pa obtožuje pekinško vlado, da ovira tranzit sovjetskega vojaškega materiala, ki je namenjen Vietnamu ter da zahteva celo plačilo carine v dolarjih za ta tranzit. Kitajski zunanji minister je sicer to zanikal in trdil, da bi SZ material lahko pošiljala po morju ne pa preko Kitajske, kar pomeni, da hoče Peking prisiliti Sovjetsko zvezo, da se izpostavi možnosti odkritega spopada z ameriškimi vojnimi ladjami na odprtem morju, kar bi mogio izzvati neposreden spopad med ZDA in SZ. V zvezi z Wilsonovo poslanico Kosiginu, ki verjetno vsebuje predlog za sklicanje ženevske konference, politični opazovalci poudarjajo, da so bili doslej angleški predlogi vedno v skladu z ameriškim stališčem in zaradi tega nesprejemljivi, ter da je verjetno, da hoče vlada v Washingtonu s pomočjo vlade v Londonu s to akcijo opravičiti poznejšo obnovitev in raztegnitev vojne v jugovzhodni Aziji z izgovorom, da so bila vsa prizadevanja zaman. Medtem pa se letalsko premirje v Severnem Vietnamu nadaljuje, v Južnem Vietnamu pa je prišlo le do manjših spopadov.

V Taškentu so včeraj, prvi dan konference za rešitev spora med Indijo in Pakistanom, govorili Kosigin, Šastri in Ajub Kan. Prvi je dejal, da se zaveda, da bo težko rešiti vse probleme na eni sami konferenci, pač pa je važno, določiti sredstva za rešitev. Šastri je poudaril zlasti nujnost, da obe državi sogiasno zagotovita, da se odpovedujeta uporabi sile in da bosta spoštovali ozemeljsko celovitost, Ajub Kan pa je zavrnil Šastrijev predlog za sporazum proti uporabi sile, ker da je potrebno najprej rešiti kašmirski spor. Predstavnik Indije je po sestanku izjavil, da je bil govor Ajuba Kana konstruktiven. Predstavnik Pakistana je dejal, da je osnovno vprašanje nedvomno Kašmir. Kitajski tisk pa do sedaj konference v Taškentu sploh ni omenil.

V Havani se je začela včeraj konferenca treh kontinentov, na kateri Jugoslavija ne sodeluje — na zahtevo Pekinga. Doslej so sprejeli samo dnevni red.

V Gornji Volti je po tridnevnih neredih prevzela vso oblast vojska sporazumno s poglavarjem države.

V francoski rafineriji Feyzin sta eksplodirala dva tanka butana, kar je terjalo mnogo človeških žrtev: doslej so našli 12 mrtvih in 63 ranjenih.

Vojska na oblasti v Gornji Volti

ABIDŽAN, 4. — V Gornji Volti je po neredih ki so trajali več dni, prevzela vojska vso oblast. Polkovnik Sankule Lamizana je po radiu izjavil: «Zaradi resnega stanja so oborožene sile bile prisiljene prevzeti 3. januarja oblast. Načelnik glavnega štaba vojske bo zaradi tega prevzel oblast državnega poglavarja do novega ukaza. Pozivam vse funkcionarje, naj ostanejo na svojih delovnih mestih. Oborožene sile ne bodo dopuščale vandalskih dejanj. Pozneje bodo sledila nova navodila.»

Še prej je govoril po radiu predsednik Jameogo, ki je izjavil, da je zadovoljen, da je načelnik glavnega štaba sporazumno z njim poskrbel za red.

Močna eksplozija v francoski rafineriji Dvanajst mrtvih, 80 ranjenih in velika škoda

LION, 4. — Davi sta eksplodirala v rafineriji Feyzin dva tanka polna butana. Nastal je požar, ki se je naglo razširil še na tretji tank, ki je nato eksplodiral. Nocoj so na občini v Feyzinu, kjer se je dogodila nesreča, sporočili, da so do sedaj ugotovili 12 mrtvih, med katerimi 11 pogrešanih. V bolnišnico pa so pripeljali 80 ranjenih, med katerimi jih je 20 hudo ranjenih. Eksplozija in požar sta povzročila ogromno škodo, ki znaša po prvih naglih ocenitvah 10 milijonov frankov.

Zvedelo se je, da sta eksplozija in požar nastala zaradi uhajanja butana iz cevi Poklicali so gasilce iz vseh bližnjih in daljnih krajev; prišlo je nad tisoč gasilcev. Nastale so tri eksplozije, ki so bile tako močne, da so popokale šipe na oknih 300 metrov naokoli. Promet na bližnjih ulicah je bil dolgo časa prekinjen. Iz previdnosti so oblasti odredile evakuacijo bližnjih poslopij, zlasti še, ker je grozila nevar

Vreme včeraj: najvišja temperatura 9,9, najnižja 3,8, ob 19. uri 7; zračni tlak 1017,2 narašča, veter 4 km severovzhodnik, vlaga 35 odst., nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 11,4 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 5. januarja Simeon
Sonce vzide ob 7,46 in zatone ob 16,36. Dolžina dneva 8,49. Luna vzide ob 14,40 in zatone ob 5,57
Jutri, ČETRTEK, 6. januarja Trije kralji

PODATKI O MEJNEM OSEBNEM PROMETU ZA LANSKO LETO NA TRŽAŠKEM

S prepustnicami in potnimi listi je bilo skoraj 18 milijonov prehodov

Prehodov s prepustnicami je bilo 10.462.748, s potnimi listi pa 7.327.916 - V primerjavi z 1964 letom se je število prehodov zvišalo za skoraj pet milijonov in pol

S svojimi božičnimi in novoletnimi prazniki, je december ponovno pognal visoko število obmejnih prehodov na Tržaškem. V zadnjem mesecu leta je namreč stopilo na sosednje obmejno področje 306.106 italijanskih in 174.297 jugoslovanskih državljanov, domov na ustrezno področje pa se jih je v istem času vrnilo 302.720 odnosno 174.451. Italijanski državljani so po vsem tem dali skupno v obe smeri 608.826, jugoslovanski imetniki prepustnic pa 348.748 prehodov. S tem se je število vseh prehodov dvignilo na 975.574 (kar pa nikakor ne predstavlja mesečnega rekorda, saj smo v lanskem letu večkrat prekoračili 1 milijon mesečnih prehodov v obe smeri). Po razvoju prometa je obmejni prehod pri Škofijah ohranil svoje prvenstvo, saj je šlo v decembru lani čezenj s prepustnico 536.300 ljudi. Drugo mesto pripada v tem pogledu obmejnemu bloku pri Fernetičih z 270.100 prehodi, tretje bloku na Pesku s 50.900, nadalje sledijo blok pri Repentabru s 14.600, blok pri Prečniku z 10.200, blok pri Čamporah z 8700, blok pri Cerejih s 7600 ter blok pri Sv. Barbari s 6500 prehodi.

Obmejni promet v posameznih mesecih je dal v lanskem letu naslednje rezultate:

	italijan. drž.	jugoslov. drž.	skupaj
januar	337.943	255.006	592.949
februar	308.928	227.475	536.475
marec	370.588	268.340	638.928
april	395.982	262.463	658.445
maj	441.685	247.720	689.405
junij	643.439	289.638	933.077
julij	619.346	393.835	1.013.181
avgust	815.590	357.358	1.172.948
september	604.521	369.942	974.463
oktober	687.668	357.371	1.045.039
november	765.519	484.745	1.250.264
december	608.826	348.748	957.574
Skupaj v letu	**6.600.035**	**3.862.713**	**10.462.748**

V primerjavi z letom 1964, ko je s prepustnico prešlo mejo v obe smeri 4.515.230 italijanskih in 3 milijone 206.618 jugoslovanskih državljanov, je obmejni promet lani narastel za 2.740.900 prehodov. V primerjavi z letom 1963, ko so na mejnih prehodih na Tržaškem našteli 3.705.600 italijanskih in 3.071.647 jugoslovanskih državljanov, pa celo za 3.685.501. prehod.

Turistični promet s potnim listom je dal v decembru na tržaškem področju 759.033 prehodov čez italijansko-jugoslovansko mejo. Italijanskih turistov so našteli v obe smeri 612.040, tujcev pa 146.993. Med temi so daleč pred drugimi številčno vodili jugoslovanski državljani (s 117.400 prehodi), za njimi pa so se zvrstili Grki, Avstrijci, Zahodni Nemci, Turki ter potniki iz drugih evropskih in izvenevropskih dežel. V celem letu so na mejnih prehodih z Jugoslavijo na Tržaškem našteli 7.327.916 turistov, med temi je bilo 4.121.556 italijanskih in 3.206.360 tujih državljanov. Med tujci so prevladovali Jugoslovani, saj so jih našteli kar 1.074.621, njim pa so sledili po vrsti državljani Zahodne Nemčije (368.390), Avstrijci (311.384), Francozi (298.365), Angleži (202.948), Švicarji (128.530), Švedi (116.254), z manjšim številom še Grki, Turki, Norvežani, Holandci, Američani (skoraj 100.000), Novozelandci (nekaj čez 7000), Kanadčani (37.000), Pakistanci (1700), in tako dalje.

V primerjavi z letom 1964 se je število mednarodnih turistov, ki so prešli italijansko-jugoslovansko mejo na našem področju dvignilo za 2.715.784, saj so jih leta 1964 našteli 4.612.132, v primerjavi z letom 1963 pa celo za 3.689.316, ker so takratne statistike zabeležile le 3.638.600 prehodov.

Sestanek operaterjev na trgovinski zbornici

V prostorih trgovinske zbornice je bil sinoči kakor napovedano sestanek predstavnikov zborničnega vodstva in tržaških poslovnih krogov, ki želijo vzpostaviti nove poslovne stike z Madžarsko. Sestanek, ki se ga je udeležilo lepo število trgovcev in operaterjev, je bil pripravljalnega značaja. Kakor znano, namerava trgovinska zbornica še ta mesec odposlati v Budimpešto skupino krajevnih operaterjev, ki naj skušajo povezati s tamkajšnjimi poslovnimi krogi nove trgovinske zveze, zlasti kar se tiče nadaljnjega razvoja madžarskega tranzitnega prometa skozi naše luko. V tej zvezi so Madžari že pred časom pokazali dobro voljo, da bi med Budimpešto in Trstom prišlo do novih in širših oblik gospodarskega sodelovanja, prva otipljiva osnova za to sodelovanje naj bi postal letni sporazum o blagovnem tranzitu skozi tržaško pristanišče, povsem podoben dogovoru, ki je bil pred leti sklenjen med Trstom in podjetjem Čehofracht iz Prage.

Obvestilo abonentom Acegatovih avtobusov

Ravnateljstvo podjetja Acegat sporoča, da bodo morali potniki, ki imajo mesečne ali druge potniške izkaznice za mestne proge, na katerih je nameščena avtomatična naprava za izdajanje vozovnic, od 6. januarja dalje vstopiti v vozila skozi sprednja vrata in pokazati abonma ali drugi dokument vozaču.

Podjetje nadalje sporoča, da bodo imela vozila, ki imajo nameščene omenjene naprave, od 6. t.m. dalje pri sprednjih vratih belo tablico z napisom «salita abbonati».

Podpora združenju družin nenormalnih otrok

Vladni komisariat sporoča, da so bila oddana na dražbi dela za delno pokritje glavnega odtočnega kanala na področju industrijskega pristanišča. Izklicna cena je bila 29.500.000 lir. Dela so bila oddana tržaškemu podjetju Felluga, ki je ponudilo, da bo opravilo ta dela za 25.676.800 lir, ali za 12,96 odst. manj kot je znašala izklicna cena.

Nadalje vladni komisariat sporoča, da je nakazal tržaški sekciji vsedržavnega združenja družin nenormalnih otrok 500.000 lir, kot pomoč in podpornemu delovanju združenja.

Urnik trgovin danes in jutri

Danes bodo na podlagi prefektovega odloka ves dan po običajnem urniku odprte tudi vse trgovine z živili, ki so po navadi ob sredah popoldne zaprte, to je trgovine jestvin, prekajenega mesa, zelenjave in sadja ter mlekarne. Prav tako bodo odprte ves dan tudi drogerije.

Jutri 6. januarja bodo zaprte vse trgovine razen naslednjih: pekarne bodo odprte od 7.30 do 12. ure, mlekarne od 7. do 12. ure, cvetličarne od 8. do 13. ure, slaščičarne in podobne trgovine pa od 8. do 21.30.

Pogajanja za obnovitev pogodbe kovinarjev

Tajništva vseh treh sindikalnih organizacij kovinarjev sporočajo, da so se v Rimu sestala s predstavniki Intersinda in Asapa za obnovitev delovne pogodbe stroke. Najprej so predstavniki delodajalcev orisali položaj v raznih podjetjih, nato pa so se sporazumeli, da se bodo ponovno sestali 12. januarja ter nadaljevali razpravljanje na podlagi zahtev, ki so jih postavili sindikati.

Podjetje Esso Standard Italiana pri Sv. Soboti je te dni zaprosilo pristaniško poveljstvo za dovoljenje, da bi vzelo v začasen zakup (do 31. marca 1968) del obrežnega državnega zemljišča pred sedanjo čistilnico do novega pristajališča za petrolejske ladje v žaveljskem zalivu, da bi lahko speljala iz čistilnice odnosno iz svojih naftnih skladišč sedemcevni vod do samega pristajališča.

DR. SAVONA IN ODBORNIK MOCCHI PRI PROF. DULCIJU

Razgovor o turističnih cestah na področju tržaške pokrajine

Pokrajinski predsednik in odbornik tržaške občine sta zagotovila, da bodo predložili ustrezne načrte

Podpredsednik deželnega odbora in odbornik za prevoze in turizem prof. Dulci je včeraj zjutraj sprejel predsednika tržaške pokrajine dr. Savono in odbornika za javna dela tržaške občine Mocchija, katera sta spremljala šefa tehničnih uradov pokrajine in občine.

Podobno kot je to storil že predvčerajšnjim s predsednikom videmske pokrajine, se je prof. Dulci pogovoril tudi z dr. Savono in Mocchijem o vprašanjih, ki zadevajo stanje turističnih cest na tržaškem ozemlju. Pogovor se je nanašal posebno na izdatek 500 milijonov lir iz proračuna za leto 1965 ter na 3 milijarde lir, ki jih bo deželna uprava potrošila v prihodnjih 5 letih (1966-1970) na tem področju na podlagi deželnega zakona z dne 29. decembra 1965 št. 32, ki zadeva deželne ukrepe za ureditev in izpopolnitev turistično važnih cest na področju dežele Furlanija — Julijska krajina.

Pokrajinski predsednik in predstavnik tržaške občine sta obljubila, da bosta poskrbela, da se čimprej predložijo izvršni načrti za preteklo leto ter okvirni načrt za petletje 1966-1970. Prav posebej pa sta opozorila na potrebo, da se zgradi cesta od Obelisca do Proseka. Na sestanku so nadalje obravnavali vprašanja ceste pri griljanski postaji, pokrajinske ceste pri Briščikih, preureditev pokrajinske ceste pri Nabrežini, cest na miljskem področju ter končno vseh občinskih cest okoliških občin ter njihove povezave z obalo. Pokrajinska uprava bo v kratkem, sporazumno s prizadetimi občinami (pri tem bo treba tudi določiti finančna bremena, ki pritičejo krajevnim upravam), predložila organske načrte.

Danes bo prof. Dulci sprejel predsednika goriške pokrajine, s katerim se bo pogovoril o enakih problemih, ki zadevajo goriško pokrajino.

Sestanek odbornika Vicaria s prof. Burtulom

Deželni odbornik za prosveto profesor Vicario se je včeraj sestal s predsednikom videmske pokrajine prof. Burtulom in s podpredsednikom ter odbornikom za prosveto odv. Leprejem. Na sestanku so obravnavali vprašanja, ki so skupna obema ustanovama (šolska pomoč, strokovno izobraževanje, kulturne ustanove in izmenjave) ter še posebej vprašanja šolskih gradenj v zvezi z odgovarjajočo deželno zakonodajo.

Deželni odbornik Vicario je poslal včeraj odv. Agostinu Candoliniju brzojavko v kateri mu čestita za prejeto nagrado «premio Epifania». Podelitev nagrade — pravi prof. Vicario — pomeni visoko priznanje za zasluge nagrajenca na področju javne uprave.

SNOČI V SLOVENSKEM KLUBU

Predavanje D. Pahorja o slovenskem šolstvu

Sinoči je v Slovenskem klubu predaval Drago Pahor o temi: «Obnovitev slovenskega šolstva ob koncu druge svetovne vojne». Predavatelj, ki je pri obnovitvi slovenskega šolstva na Primorskem aktivno sodeloval, je v svojem predavanju našteval vrsto podatkov, važnih dogodkov in ukrepov ter posameznih značilnih primerov, iz katerih je kot logični zaključek sledila ugotovitev: «Šole nam ni nihče dal, ne Nemci ne Italijani ne Angloameričani. Šola je naša pravica, ki smo si jo priborili s krvavimi žrtvami.»

V uvodu predavanja je predavatelj poudaril, da se je na osvobojenem ozemlju razvijalo vsestransko kulturno življenje in da je bila ena izmed glavnih skrbi OF tudi organizacija šolstva. Zaradi specifičnih razmer so bile na Primorskem velike težave pri obnovitvi šolstva med vojno; pomanjkanje učiteljstva, prostorov in opreme ter stalne borbe. Kljub temu je na Primorskem od leta 1943 do 1945 delovalo 315 šol z 450 učitelji in 15.142 učenci. Nepopisen je bil elan, navdušenje prebivalstva in učiteljev ter učencev za slovensko šolo. PNOC je organiziral šole, večerne tečaje in tečaje za učitelje, skrbel za učne knjige in strokovno literaturo. Mnogi učitelji in učiteljice so padli, ali so bili aretirani. Nemški okupator je v zadnji fazi vojne dopuščal, ali celo ustanavljal slovenske šole z namenom, da bi se prikupil prebivalstvu, njegovi nameni pa so bili očitni.

Predavatelj je nato omenil, kje so bili razni tečaji in šole, kako se je organiziralo šolstvo na Tržaškem in kako so bile med NOB prvič ustanovljene slovenske šole v Beneški Sloveniji.

Slovensko gledališče v Trstu
Jubilejna sezona 1965-66
V KULTURNEM DOMU V TRSTU
J. Robert — J. Duvivier — H. Jeanson
Marie - Octobre
igra v dveh dejanjih
Režija: BRANKO GOMBAČ
Scena: DEMETRIJ CEJ
Prevod: BRUNO HARTMAN
Osebe:
V naslovni vlogi
STEFKA DROLČEVA (kot gost)
Danes, 5. januarja ob 21. uri predzadnja predstava.
Jutri, 6. januarja ob 16. uri zadnja predstava.
Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma.

Gledališča

VERDI

Pri gledališki blagajni se nadaljuje prodaja vstopnic za predstave dramatiziranega Svevovega romana «La coscienza di Zeno» (Zeno Cosini), ki jih bo uprizarjalo genovsko stalno gledališče od petka do 12. tm. Nedeljska predstava bo ob 17. uri. Roman je priredil za oder Tržačan Kezich. V glavni vlogi bo nastopil Alberto Lionello, v drugih važnih vlogah pa Pina Cei, Mario Erpichini, Paola Mannoni, Glauco Biscone, Laura Rizoli, Edoardo Toniolo in Ubaldi. Režija Luigi Squarzina, scenograf Gianfranco Padovani, glasbena spremljava Sergio Liberovici.

Kino

Nazionale 16,00 «La grande corsa» Technicolor, Panavision 70 mm. Tony Curtis, Jack Lemmon, Natalie Wood.
Arcobaleno 16,00 «Menage all'italiana» Ugo Tognazzi, Romina Power, Anna Moffo. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Excelsior 15,00 «I 4 figli di Katie Elder» John Wayne, Dean Martin. — Technicolor.
Fenice 14,30 «Agente 007 — Thunderball (Operazione tuono)» Technicolor. Sean Connery.
Grattacielo 16,00 «Made in Italy» — Technicolor. Alberto Sordi, Virna Lisi, Nino Manfredi, Catherine Spaak. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Alabarda 16,00 «Agente SO3 — operazione Atlantide» Colorscope. Berna Rock.
Filodrammatico 16,00 «La lunga strada della vendetta» Colorscope. Marianne Koch, Edmund Purdom.
Aurora 16,00 «100.000 dollari per Ringo».
Cristallo 16,00 «Lady L» Technicolor. Sophia Loren, Paul Newman.
Garibaldi 16,00 «Il Gaucho» Vittorio Gassman, Silvana Pampanini, Nino Manfredi.
Capitol 16,00 «Ciao Pussycat» Technicolor, Peter Sellers, Romy Schneider. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Impero 16,30 «Per un dollaro bucato».
Vittorio Veneto 15,30 «Una Roll Royce gialla» Technicolor. Ingrid Bergman, Alain Delon.
Moderno 16,30 «L'erte di amare» James Garner, Elke Sommer.
Astra 16,30 19,00 22,00 «Come uccidere vostra moglie».
Astoria Počitek.
Abbazia 16,00 «Mondo cane N. 2» — Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Ideale 16,30 «Mata Hari agente segreto K 21» Jeanne Moreau.

ZARADI NEPOPUSTLJIVOSTI ENEL

Vsedržavne stavke električnih delavcev se bodo udeležili tudi uslužbenci Acegata

Po vsej državi bo trajala stavka dva dni, v Trstu pa en dan
Sindikati bodo sporočili čas stavke tri dni pred njenim začetkom

Vsedržavni sindikalni organizaciji električnih delavcev FIDAE - CGIL in FLAEI - CISL sta sklenili, da bosta do polovice tega meseca napovedali dvodnevno vsedržavno stavko uslužbencev državnega podjetja ENEL ter občinskih in ostalih električnih podjetij v Italiji.

Obe sindikalni organizaciji sta se odločili za stavko potem ko sta ugotovili, da na sestanku z delodajalci, ki je bil 21. decembra na ministrstvu za delo, ni prišlo do zadovoljivih zaključkov in da ponudbe predstavnikov električnih podjetij niso bile zadovoljive.

Minister za delo je glede normativnega dela nove delovne pogodbe za Enel zahteval, naj bi se delavci odpovedali vsem pridržkom, ki so jih postavili sindikati ob zaključkih prejšnjih sestankov. Glede gospodarske strani delovne pogodbe pa je minister dejal, da je možno le skromno povišanje minimalne osnovne plače in to šele z začetkom 1967. leta. Ta delovna pogodba pa naj bi veljala za tri leta, kar pomeni, da bi se morali delavci ENEL in drugih električnih podjetij zadovoljiti z neznatnimi izboljšanji do leta 1970.

Čeprav sta sindikalni organizaciji že napovedali 48-urno stavko, se bosta kljub temu udeležili prihodnjega sestanka, ki ga je sklical minister za delo za 11. januarja.

Sindikalna odbora tržaškega podjetja Acegat se zavedata, da je delovna pogodba uslužbencev Acegata odvisna od delovne pogodbe za ostala električiška podjetja odnosno od delovne pogodbe ustanove ENEL. Zato izražata svojo solidarnost z akcijo vsedržavnih sindikalnih organizacij FIDAE - CGIL in FLAEI - CISL. (UIL pa je sklenila, da bo začela s sindikalno akcijo po morebitnem negativnem izidu prihodnjega sestanka na ministrstvu za delo) zaradi tega sta oba sindikata Acegat napovedala enotno 24-urno stavko ob vsedržavni 48-urni stavki električnih delavcev. Obe sindikalni organizaciji Acegata bosta dan stavke in ostale podrobnosti pravočasno sporočili. Poleg tega pa se sindikata obračata na vse prizadete delavce, naj enotno izvajajo navodila in sklepe sindikalnih organizacij za obrambo delavskih pravic.

Stavka uslužbencev Acegat bo za en dan ustavila vse tramvaje, avtobuse in trolejbuse. Poleg tega pa se predvideva tudi velika omejitev električnega toka za industrijsko in domačo uporabo, kakor tudi omejitve pri dobavi vode in plina zaradi pomanjkanja elektrike za vodovodne dvigalne postaje in v glavni plinarni. Ni pa izključeno, da bodo delavci in uradniki prevozne službe Acegat stavkali tudi drugi dan dvodnevne vsedržavne stavke.

Vsedržavni sindikalni organizaciji, ki sta napovedali stavko, sporočata, da bosta sporočili začetek stavke 72 ur prej. Hkrati pa v sindikalnih krogih menijo, da če po napovedani stavki zahteve delavcev ne bodo sprejete, bodo sindikalne organizacije nadaljevale z odločno akcijo, ki bo trajala več tednov.

Vsedržavno tajništvo FIDAE - CGIL je poslalo predsedniku vlade Moru brzojavko, v kateri ga obvešča o negativnem stališču ustanove ENEL, ki je v nasprotju s stalnimi pozivi vlade sindikatom, naj sodelujejo pri gospodarskem načrtovanju, poudarja resen položaj na tem občutljivem področju ter zahteva odločen poseg za rešitev spora, ki lahko povzroči veliko škodo vsedržavnemu gospodarstvu.

Nova številka Uradnega vestnika

Na zadnji dan preteklega leta je izšla 28. številka uradnega vestnika avtonomne dežele Furlanije — Julijske krajine. Kot smo že poročali, je medtem osrednja upravna oblast («Corte dei conti») že registrirala dva zakona, ki ju je odobril deželni svet. Prav ta dva zakona sta objavljena v zadnji številki uradnega glasila dežele.

Predvsem gre za zakon, ki predvideva določene prispevke dežele za strokovno usposabljanje delavcev. Zakon predvideva ustanovitev strokovnih izobraževalnih tečajev, izrednih tečajev (tudi za kmetijstvo in obrtništvo), tečajev za usposabljanje učnega osebja, denarno pomoč središčem za strokovno usposabljanje ter posameznikom, ki se jih udeležujejo. Dežela bo nadalje skrbela za izboljšanje tehničnih pripomočkov središč, za izgradnjo, adaptacijo in izpopolnitev zgradb, kjer središča delujejo, ter za ustrezno propagando.

Drugi zakon pa predvideva ukrepe za gradnjo, razširitev in modernizacijo civilnih bolnišnic, ambulantnih in higienskih ter zdravstvenih središč, hidrotermalnih in hidromineralnih naprav. Zakon predvideva, da bo dežela nudila do 50 odstotkov kapitala za izgradnjo civilnih bolnišnic. Za razna ambulantna središča itd. pa bo deželni prispevek utegnil znašati tudi do 70 odst. celotne kapitalne vrednosti.

Skladišča za tekočine bodo gradili v pristanišču

Po prizadevanju skupine tržaških operaterjev je bila pred kratkim v našem mestu ustanovljena nova delniška družba SODEVEA, ki namerava postaviti v starem pristanišču največje obalno skladišče za tekočine v Italiji. Družba, ki ima že v rokah vsa potrebna dovoljenja, tudi od osrednjih rimskih oblasti, bo postavila v pristanišču vrsto rezervoarjev za najrazličnejše tekočine razen bencina in drugih goriv. Skladišče bo kakor rečeno največji objekt te vrste v Italiji, v rezervoarju pa bodo spravljali predvsem razne alkohole, rastlinska olja, kemične prvine v tekočem stanju in podobne blagovne vrste. Do skladišč bodo speljali železniški tir, pod njim pa zgradili poseben prostor za vkrcanje blaga na tovornjake. Skladišče bo opremljeno z lastnimi črpalnimi napravami. Mehanični del celotne naprave bo dobavilo neko veliko podjetje iz Milana.

V krožku «Rodolfo Morandi»

Diskusija o odporniškem gibanju pri nas

Danes, 5. t. m. ob 18.45 bo v dvorani kulturnega krožka «Rodolfo Morandi» na Trgu S. Giovanni 1 diskusija o temi: «Odprta vprašanja odporniškega gibanja v deželi Furlanija-Julijska krajina».

Diskusijo bo začel Galliano Fogar nato pa bosta dr. Teodoro Sala in dr. Karel Siškovič govorila o temah «Vsestranskost odporniškega gibanja. Mednarodni zapletljaji; Odnosi med političnimi gibanji».

ZAMENJAVA TRAMVAJEV Z AVTOBUSI

Važni načrti Acegata za zmanjšanje izdatkov

Tramvaj v Barkovlje bodo ukinili že letos?

Zdi se, da je Acegat pripravil za letošnje leto precej važne načrte, da bi se rešil iz zagate, v kateri životari že vrsto let.

Kot je znano, je vprašanje splošne ureditve delovanja te zelo važne mestne ustanove dvojno glede na vprašanje mestnega prometa: 1. poskrbeti, da se korenito znižajo izdatki, katere bi bilo treba čimprej uravnovesiti z dohodki in 2. prispevati na odločilen način k pospešitvi tramvajskega, filobusnega in avtobusnega prometa.

Ti dve vprašanji sta tesno povezani med seboj. V pristojnih krogih prevladuje mnenje, da bo treba v največji meri ukiniti tramvajske in filobusne proge ter jih nadomestiti z avtobusnimi. Čudno se sliši, toda baje je res, da se vozila na električni pogon v takih mestnih pogojih, kot obstajajo pri nas, ne obnesejo. Tramvaji so vezani na tračnice ter ne zmorejo velikih vzpetin. Filobusi niso sicer vezani na strogo začrtano zemeljsko pot, toda njihova zmožnost gibanja je vseeno omejena zaradi velikosti vozil itd. Avtobusi pa se na drugi strani lahko vzpenjajo poljubno po vseh cestah ter tako rekoč pripeljejo potnika pred vrata domače hiše. Za pogoje, v katerih delujejo tržaška mestna prevozna sredstva, je ta odlika izredno važna.

Tramvajev ne bodo mogli seveda kar čez noč odpraviti. Zdi pa se, da nad progo št. 6, ki povezuje mestno središče z Barkovljami, že visi Damoklejev meč ter da bo že v tem letu ukinjena. Nadomestil jo bo avtobus, ki bo posebno koristen v poletnih mesecih. Prog št. 3 in št. 9 verjetno še ne bodo dokončno ukinili. Skoraj gotovo pa je, da ju bodo združili ter ukinili številne vmesne postaje. Namen vseh teh ukrepov je, da se zviša trgovska hitrost vozil (se pravi da se prepelje več potnikov v krajšem času) in s tem seveda znižajo režijski stroški.

Acegat pa posveča posebno pozornost tudi znižanju števila uslužbencev na javnih prevoznih sredstvih. Zdi se namreč, da se lahko uvede metoda enega samega uslužbenca samo na avtobusih. Lani so uvedli sistem avtomatskega prodajanja voznih listkov na naslednjih progah: 10. julija na progi (21», 1. oktobra na progi (28» in 20. decembra na progi «29». Sistem enega uslužbenca je prej veljal že na progah «24», «14» in «18». Isti sistem je v veljavi tudi na nočnih progah «31» in «32».

Letošnjega velesejma v Trstu se bo udeležil tudi Ceylon

Doslej so bili trgovinski stiki med Trstom in Ceylonom omejeni

Vodstvo tržaškega velesejma je včeraj prejelo sporočilo, da je vlada neodvisne dežele Ceylon pristala na predlog, da bi otok sodeloval na prihodnjem mednarodnem vzorčnem velesejmu, ki bo kakor znano v našem mestu od 21. junija do 5. julija letos. Ceylonsko gospodarstvo, ki bo v primerni obliki prikazano na prireditvi, se opira v glavnem na nekatere tropske kulture, med temi zlasti na čaj, kavo, palmove sadeže, kavčuk, riž in eksotičen les.

Trgovinsko poslovanje med tržaškim pristaniščem in Ceylonom je omejeno. V letu 1964 smo iz naše luke odpremili proti Ceylonu vsega skupaj 5646 stotov blaga, predvsem raznih železarskih proizvodov, papirja, žveplastih gnojil, lepenke, železnih verig in aluminijastih zlitin; s Ceylona pa so ladje pripeljale v naše pristanišče 23.962 stotov blaga, in sicer predvsem kokosovih orehov in surovega kavčuka ter manjše količine kokosovih vlaken, eteričnih olj in podobnega blaga.

Plačilo avtomobilske takse

Že od predvčerajšnjim so uradi avtomobilskega kluba ACI v Ul. Coroneo na razpolago samo članom za plačevanje prometne takse. Vsi ostali avtomobilisti pa morajo opraviti to obveznost v uradih, ki so jih postavili na področju ustanove Tržaškega velesejma. Ti uradi so odprti vsak dan od 8,30 do 12. ure ter od 16,30 do 18. ure. Samo prihodnjo soboto bo urnik skrčen na poslovanje od 8,30 do 11,30. Tudi v velesejemskih prostorih deluje okence, kjer lahko plačajo takso člani ACI.

Čitateljem avtomobilistom svetujemo, naj čimprej poskrbijo za plačilo takse, ker bo gneča v velesejemskih uradih iz dneva v dan večja. V zadnjih dneh (8., 9. in 10. januarja) bo naval tak, da bo treba čakati tudi dobro uro, preden se pride na vrsto.

Potrditev sklepov krajevnih ustanov

Prefekturni pokrajinski upravni odbor je na svojih zadnjih sejah proučil in potrdil vrsto sklepov krajevnih ustanov. Med drugimi sta bila potrjena tudi sklepa devinsko nabrežinskega in zgoniškega občinskega sveta, ki se nanašata na stroške za brezplačno dobavo knjig in prevoznih stroškov potrebnih dijadov nižje srednje šole; sklep zgoniškega občinskega sveta o stroških za pomoč dijakom nižje srednje šole, za katere bo občina dobila prispevek deželne uprave; sklepa devinsko nabrežinskega občinskega sveta o posebni dodatni dokladi za leto 1966 občinskim uslužbencem ter o dopolnitvi 13. plače uslužbencem; sklepa tržaškega občinskega sveta o izrednem prispevku 16 milijonov lir gledališču Verdi; sklepa pokrajinskega sveta o stroških za posebne obroke hrane slabotnim otrokom v dolinski, devinsko-nabrežinski, zgoniški in repentaborski občini ter v miljski občini in sklepe devinsko - nabrežinskega, miljskega in dolinskega občinskega sveta o uveljavitvi dodatnih trošarinskih tarif za leto 1966.

Na pokritem trgu so dale branjevke in bližnji trgovci kot vsako leto pobudo za zbiranje daril za slepe otroke, pri čemer so tudi sami mnogo prispevali. Otroke bodo obdarili 6. januarja

V DVEH DNEH TRETJA NESREČA

Na obalni cesti se je avto prevrnil na lastno streho

Ranjena potnika bosta ozdravela v 20 dneh

V dveh dneh se je na obalni cesti pripetila že tretja prometna nesreča. Predvčerajšnjim zvečer se je pri trčenju avtomobilov ubil dr. Corrado Enneri, v jutranjih urah se je z avtom zaletel v skalo trgovski predstavnik Antonio Ugo, včeraj zjutraj pa se je pripetila še tretja prometna nesreča, pri kateri sta se ranila dva prijatelja, 23-letni Franco Petronio iz Ul. Bellosguardo 25 in 19-letni Letterio Magagna iz Ul. Tigor 9. Nesreča se je pripetila okrog 7.45 v Štivanu, nekaj metrov pred križiščem ceste, ki pelje v Gorico. Ob tisti uri je Petronio v smeri proti Tržiču vozil fiat 600 TS 67565, v katerem se je peljal tudi Magagna. Oba sta bila namenjena v Tržič, kjer sta zaposlena. Nenadoma in iz razlogov, ki jih ni bilo mogoče še ugotoviti, verjetno zaradi velike hitrosti, je Petronio na dvojnem ovinku izgubil oblast nad avtom, ki je zavozil na levo stran ceste. Pri tem se je avtomobil prevrnil na streho, v takšni legi zdrsel nekaj metrov naprej in se ustavil ob zidku kraj ceste nad jarkom. Sunek je bil tako močan, da se je avtomobil dobesedno zmečkal ob zidku.

Petronio in Magagna sta imela srečo. Pri zaporednih sunkih sta se le laže pobila in ranila po glavi in udih. Neki avtomobilist se je podvizal do najbližjega telefona in poklical bolničarje RK iz Trsta, toda še prej so na kraj nesreče prihiteli bolničarji RK iz Tržiča, ki so oba ponesrečenca odpeljali v bolnišnico v Tržič, kjer se bosta na kirurškem oddelku morala zdraviti vsak po 20 dni.

V Štivan so poleg agentov in bolničarjev prihiteli tudi gasilci, da so pogasili majhen požar, ki je nastal v motorju prevrnjenega avta. Gasilci so požar pogasili v nekaj minutah.

Tatovi so vdrli v igralnico z biljardi

Neznani tatovi so predvčerajšnjim ponoči vdrli v igralnico z biljardi Deagostini v Ul. Carducci 24 in iz predala pisalne mize v majhnem uradu odnesli kuverto, v kateri je lastnik igralnice hranil približno 250.000 lir. Tatovi so se dali zapreti v stavbo in počakali na stopnicah na ugodno priložnost. Potem so snelj okvir okna igralnice nad dvoriščem in tako prišli v notranjost. Lastnik igralnice, 50-letni Luigi Pancera, ki stanuje v isti stavbi, se je tatvine zavedel predvčerajšnjim zjutraj ob 7. uri. Poklical je agente letečega oddelka, ki so prihiteli v Ul. Carducci in uvedli preiskavo, da bi izsledili neznane tatove.

Vespist trčil v avto

Na Trgu sv. Jakoba na vogalu Ul. dell'Industria se je včeraj zjutraj pripetila prometna nesreča. Okrog 7. ure je navzgor po Istrski ulici 33-letni delavec Giordano Clai iz Ul. Risorta 13 vozil vespo TS 29935. Ko je privozil na omenjeni ovinek, je treščil v fiat 850 TS 79395, ki ga je nasproti privozil 23-letni Luciano Comel iz Ul. Zorutti 5 in je tedaj začel obračati na levo v Ul. dell'Industria. Zaradi trčenja je Clai padel z vespe in se pri tem pobil in ranil po levi nogi. Z rešilnim avtom so ga odpeljali v bolnišnico kjer se bo moral na prvem kirurškem oddelku zdraviti 12 dni.

Nočni napad v Drevoredu XX. septembra

Včeraj ponoči so neznani nepridipravi pretepli 72-letnega glasbenika Franca Bettazzija iz Prata, Ul. Donizetti 151, ki začasno prebiva v našem mestu v penzionu «Marina» v Ul. Galatti 14 ter njegovo prijateljico, 22-letno baristko Lucrezio Lo Nardi iz Drev. 20. septembra 42. Bettazzi in Lo Nardijeva sta okrog 2. ure ponoči stala pred barom «Principe» v Drev. 20. septembra in se pogovarjala. Njima so se pridružili tudi neki neznani mladeniči. Pogovor je mirno potekal, dokler ni neznanec izrekel žaljivo besedo. Nastal je pretep in Lo Nardijeva in Bettazzi sta jo izkupila. Neznani napadalci so se nato v avtu fiat 1100 oddaljili, Bettazziju pa ni uspelo razbrati številk evidenčne tablice.

Z zasebnim avtom so Bettazzija prepeljali v bolnišnico ter ga sprejeli na stomatološki oddelek s prognozo okrevanja v dveh tednih zaradi ran po ustnicah in izbitja dveh sekalcev. Uro kasneje se je bolnišnici zglasila tudi Lo Nardijeva, kateri so nudili prvo pomoč zaradi udarcev po levem stegnu in dimljah. Okrevala bo v enem tednu. O zadevi so bili obveščeni karabinjerji s postaje v Ul. Cologna, ki so uvedli preiskavo, da bi izsledili neznane napadalce.

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes, 5. t. m. z začetkom ob 19.30 barvni pustolovski film:
I TEMERARI DEL WEST
(Drzni pustolovci z Zahoda)
BRYAN KEITH — JUDY MEREDITH — ROBERT CULP

Kino na Opčinah
predvaja danes, 5. t. m. z začetkom ob 18. uri vojni film v Cinemascopu:
I FALCHI DEL FIUME GIALLO
(SOKOLI RUMENE REKE)
Igrata: ANTHONY QUINN — RANDOLF SCOTT

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

4. januarja 1966 se je v Trstu rodilo 13 otrok, umrlo pa je 10 oseb.

UMRLI SO: 47-letna Nerina Debelli por. Marini, 71-letni Renato Mora, 19-letni Franco Zamperlo, 72-letni Pietro Steffe, 69-letna Leonilda Bianchini vd. Di Chiara, 73-letni Giuseppe Collavin, 75-letna Maria Leuc vd. Comisso, 75-letna Maria Fontanella vd. Netto, 77-letna Giovanna Fekner, 53-letni Bruno Scaramella.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(Od 13. do 16. ure)

Alla Salute, Ul. Giulia 1; Benussi, Ul. Cavana 11; Picciola, Ul. Oriani 2; Vernari, Trg Valmaura 11.

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(Od 19,30 do 8,30)

D'Ambrosi, Ul. Zorutti 19-c; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Ravasini, Trg Libertà 6; Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

Ob nedeljah in praznikih imata dnevno in nočno službo obe skupini lekarn hkrati.

LADJE V PRISTANIŠČU

Giada, San Marco, Borea, Banneck, Rosandra, G. Lauro, N. Bixio, Saipa II, Esperide, Settemari, Vulcania, L. Montanari, Capo Emma (It.), Lastovo, Pirot, Mornar, Biograd, Bohinj (Jug.), Pleias, Effy, Bremerhaven, Despoina (Gr.), Meena (ZAR), Szeged (Madž.), Inohleana, Hector Heron (Angl.), K. Peleus, Jolanda (Li.), G. Brovig (No

NAGEL GOSPODARSKI NAPREDEK ROMUNIJE

Jeklarna za četrtino državnega proračuna

Pusta peščena donavska obala, ki je v petih letih bila spremenjena v ogromno gradbišče - Velikanski jeklarski kombinat s številnimi tovarnami Novo jezero bo ladjam omogočilo pristajanje na samem pragu jeklarne Nad 70 odstotkov opreme so izdelali Romuni sami

Dvajset milijard lejev predstavlja nekaj več kot četrtino romunskega državnega proračuna, a po «realnem» kurzu nekaj več od milijarde dolarjev. Torej, najmanj toliko, če ne več, bo stala nova jeklarna v Galatiju. «Metalurški kombinat Gheorghe Gheorghiu Dej», kot se jeklarna uradno imenuje, bo eden največjih objektov te vrste na svetu.

«Lahko ga primerjamo samo z Dunkerqueom in največjimi ameriškimi jeklarnami,» pravi 33-letni glavni inženir Ioan Prisecaru, ki je kot tehnični direktor projektivnega inštituta za metalurgijo več let sodeloval pri izdelavi načrta za Galati, zdaj pa je, skupaj z direktorjem Ilijo Nisipeanujem, eden od najbolj zaposlenih in najodgovornejših oseb na tem ogromnem gradbišču.

Na visoki ravni tik ob sovjetski meji je zares čutiti nekaj, kar spominja na «magnitogorsko vzdušje». To potrjuje tudi mladi inženir Nathan Kraft, ki se je specializiral v sibirskih kombinatih in bo nekaj let nadzoroval delo nekaterih strojev v jeklarni.

V neposredni bližini, oddaljen komaj šest kilometrov, se nahaja Galatj s svojimi 125.000 prebivalcev, pristaniščem in razvito ladjedelnico. Mesto je s svetom povezano z železnico, moderno cesto in široko reko, po kateri lahko plujejo celo prekomorniki.

Potrebnih je bilo pet let dela, vse od leta 1959, preden se je šest kvadratnih kilometrov puste peščene ravnine ob donavski obali spremenilo v gradbišče, preden so bili sem napeljani voda, plin in električni tok, izgrajene ceste in najnujnejše upravne zgradbe ter delavnice, skratka, preden so bili ustvarjeni pogoji za nadaljnjo izgradnjo. Orjaškemu kombinatu z vrsto velikanskih tovarn so potrebne ustrezne infrastrukture. Pravijo, da je kombinat pod zemljo domala prav tako velik kot nad zemljo.

Inženir Pisecaru je sistematičen, pojasnjuje po vrsti, točko za točko, kako bo kombinat nastajal in kateri bodo njegovi sestavni deli.

Največje delo bo opravljeno na koncu. Med Donavo in udorino pod gradbiščem bo namreč izkopan dva kilometra dolg prekop, ki bo udorino spremenil v jezero. Tako bodo velike ladje do 15 tisoč ton nosilnosti lahko pristajale tako rekoč na samem pragu jeklarne. Železno rudo bodo s pomočjo posebnih naprav dovažali v aglomeracijsko tovarno, prvi člen kombinata, kjer jo bodo sortirali. V njeni bližini bodo štiri visoke peči.

«Vse to bomo izgradili z lastnimi močmi in lastnimi napravami,» pravi inženir. Poleg same jeklarne pa se že poraja pravcati «investicijski Babilon», se pravi sodelovanje raznih tujih podjetij. Jeklarna bo delovala po avstrijskem sistemu LD, torej s komprimiranim kisikom, zahodnonemški koncern Gutehoffnungshuette iz Oberhasena pa bo dal pretežni del tehnike. Tu bosta dve sekciji, od katerih bo vsaka imela po tri konverterje kapacitete 150 ton. Vsaka sekcija bo letno proizvedla do 2,5 milijona ton jekla. Prva bi morala stopiti v pogon leta 1970.

Poleg jeklarne bo izgrajen «slabing», velika tovarna za prve jeklarske polizdelke, se pravi za «surovine» valjarne. Pogodba je že sklenjena: «slabing» bodo gradila sovjetska podjetja. Njegova capaciteta bo znašala štiri milijone ton letno. Po principu tekočega traka bodo zatem, kot nastavek «slabinga», na razdalji treh kilometrov druga poleg druge izgrajene valjarne, ki bodo na osnovi različnih postopkov proizvajale jekleno pločevino različnih dimenzij. Izgradili bodo pravzaprav samo še dve, ena je že dograjena in v njej bodo sredi prihodnjega leta začeli s poizkusno proizvodnjo. Elektromotorji z močjo 6000 ks so bili kupljeni v Franciji, najtežji stroji (za transport najtežjega so morali izgraditi posebno vozilo, razširiti ceste in porušiti hiše) pa v Britaniji. Ostalo — okrog 70 odstotkov opreme — so izdelali v Romuniji sami.

Zraven prve valjarne stoji že tudi remontna tovarna, za ostale pa se še sklepajo pogodbe. Tovarno kisika bodo najverjetneje gradili Japonci, za graditev tovarne negorljivega materiala se potegujejo razna zahodna podjetja, prav tako za ostali dve valjarni. Koksarno in kemično tovarno bodo najprej gradili Romuni sami, vsa dela podzemeljske električne inštalacije pa je prevzelo znano italijansko podjetje Pirelli. «Amerikanci so se na vso moč trudili, da bi bili dobili kak objekt, vendar so za nas predragi», pravi inž. Kraft. Zahodna Nemčija ima največ možnosti, odkar je skoraj neopazno požrla svojo svečano «natovsko» obljubo, da bo socialistične države lahko kreditirala največ za pet let.

V kombinatu so optimisti: surovine bodo uvažali iz Brazilije, Afrike in Indije po morju, s širokotirno železnico pa iz SZ. Ko bo tehnika «ustrezno napredovala», bodo začeli izkoriščati železno rudo, ki so jo bili odkrili blizu Galatija in se nahaja v globini okrog 4000 m. Sicer bi to tudi danes ne bilo nemogoče, če bi se nekje v sredini ne nahajala debela plast vode. Na enak način bo rešeno tudi vprašanje koksa. Dokler koksarna ne bo dograjena, pa se bo ta uvažal iz Poljske in SZ, vtem ko bo premog z ladjami prihajal iz Zahodne Nemčije in drugih dežel, morda celo iz Severne Amerike. «Zahodni premogovniki se nahajajo v krizi, pa nam bodo radi prodajali svoj premog,» pravijo v kombinatu.

S. F.

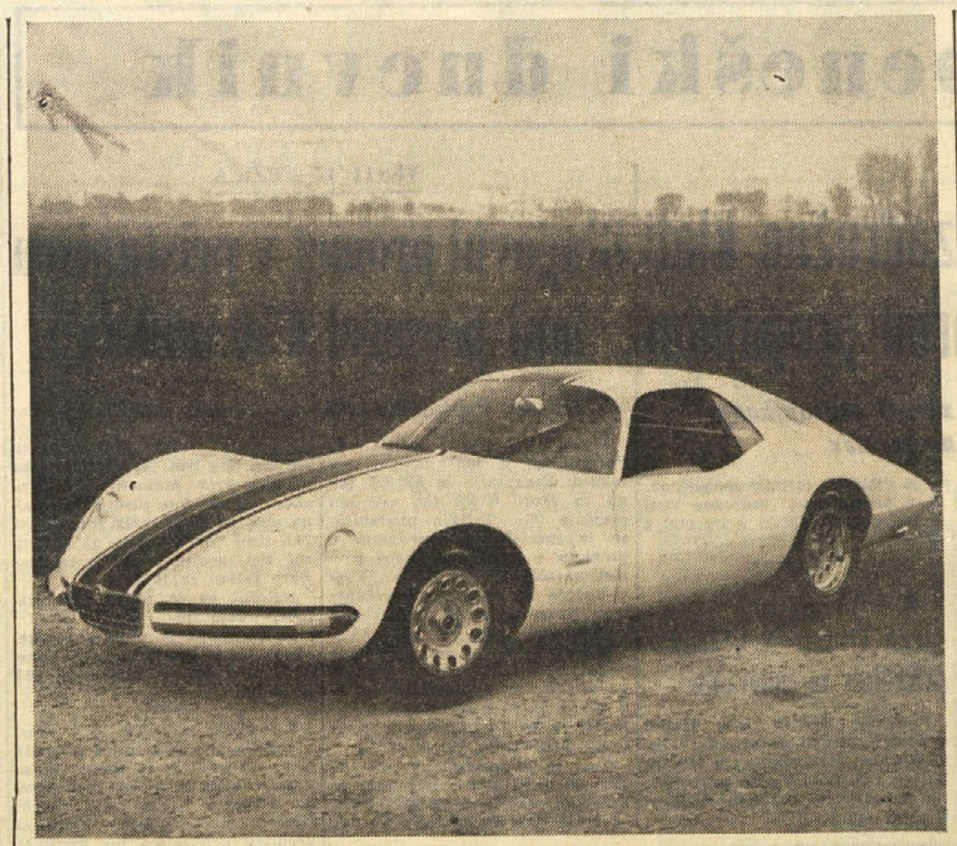

Giulia Alfa Romeo 1600 je v lanskem letu dosegla vrsto uspehov na mednarodnih tekmah. Pininfarina je za ta tip vozila izdelal zelo primerno karoserijo. Je to še eden izmed uspehov tega znanega italijanskega strokovnjaka za karoserije in zunanjost avtomobilov sploh.

OB NOVI IZDAJI «POLITIKE» PRI MOSKOVSKI ZALOŽBI «ZNANOST»

J. Križanić je najboljša dela napisal v izgnanstvu v Sibiriji

Njegove ideje, ki so bile za tedanjo dobo napredne, niso obveljale - Isto velja za njegov «vseslovanski jezik»

Nova izdaja «Politike» slavnega hrvaškega misleca iz 17. stoletja Juraja Križanića dela čast sovjetskim znanstvenikom — poudarja Josip Badalić v zagrebškem «Telegramu». Pri tem omenja tudi senzacionalno odkritje, ki ga je leta 1859 napravil Petar Besanov, kateremu je uspelo stakniti izvirni rokopis, ki ga je Križanić pustil brez naslova. Dve knjigi, ki ju je Besanov objavil (Moskva 1859-1860), sta izšli pod naslovom «Ruskoe gosudarstvo v polovine XVII. veka». Križanićevo delo, ki kritično obravnava rusko gospodarsko in politično stanje tedanje dobe, se je ohranilo poznejšim rodovom pod imenom «Politika», torej pod naslovom, ki ga je sprejela tudi «Matica Hrvatska», ki je to delo objavila leta 1947 v prevodu Mateja Malinarja z uvodno besedo V. Begdanova.

Besanova so kritizirali, ker je prepisal v rusko cirilico izvirnik, ki je bil napisan v latinici in v posebnem jeziku, ki si ga je zamislil panslavistični hrvatski avtor. Ne le na Vzhodu, pač pa tudi na Zahodu je Križanićevo delo vzbudilo živo zanimanje. Delo je navdihnjeno z veliko ljubeznijo do ruskega ljudstva, vendar v kritiki ni prizanašalo Rusiji carja Alekseja Mihajloviča, ki je s carskim ukazom od 8. januarja 1661 dal odgnati nepopustljivega hrvatskega kritika v Tobolsk v Sibirijo, kjer je izgnanec živel vse do leta 1676.

Za razliko od Besanova, ki je bil med prvimi, ki so smatrali Križanića za enega najbolj ostrih slovanskih mislecev svoje dobe, so ga nazadnjaški cerkveni krogi, da bi opravičili njegovo izgnanstvo v Sibirijo, obtožili, da je agent v službi katoliškega Rima.

Josip Badalić obžaluje, da se je ta laž ponavljala in prenašala vse do današnjih dni, tako da je Križanića v svoji prvi izdaji Velika sovjetska enciklopedija komaj omenila, druga izdaja pa ga sploh ne omenja.

Klub temu se je na četrtem mednarodnem slavističnem kongresu v Moskvi leta 1958 poudarilo nujnost, da je treba vsa Križanićeva dela ponovno izdati; na petem slavističnem kongresu v Sofiji leta 1963 pa je bilo posvečenih hrvaškemu mislecu kar pet referatov: angleška znanstvenica M.V. du Feu je obdelala temo «Juraj Križanić in slovanska sintaksa», holandska znanstvenica T. Echman je obdelala temo «Govorica Juraja Križanića», ameriški Hrvat A. Kadić je govoril o «Križanićevem panslavizmu», Hrvata M. Hraste in J. Badalić pa sta obdelala prvi temo «Delež k poznavanju hrvatskosrbskega jezika Juraja Križanića», drugi pa temo «Juraj Križanić, predsednik Ivana Posoškova».

Mednarodno zanimanje za Juraja Križanića je navedlo sovjetske znanstvenike k temu, da so po enem stoletju objavili novo kritično izdajo prvega dela «Politike» v skladu z izvirnim rokopisom. Nova izdaja založbe «Znanost» (Moskva 1965) obsega 736 strani in vsebuje, poleg izvirnega teksta «Politike» v latinici, ki ga je obdelal zgodovinar V. Zelenin, tudi ruski prevod ter komentar zgodovinarja A. L. Goldberga v redakciji akademika Tihomirova, ki je smatral za potrebno poudariti naslednje: «Prvenstveni pomen «Politike» ni le v tem, da predstavlja enega najbolj pomembnih virov za poznavanje ruskega življenja v 17. stoletju, pač pa tudi v dejstvu, da se v tem delu Križanić kaže kot eden najbolj močnih pisateljev svoje dobe, kot predhodnik slovanske enotnosti».

Plemeniti napori Zelenina, Goldberga in Tihomirova dajo slutiti — zaključuje Josip Badalić, — da ne bo treba dolgo čakati na podobno izdajo vseh Križanićevih del ter da bo v tretji izdaji Velike sovjetske enciklopedije avtor «Politike», veliki slovanski rodoljub Juraj Križanić našel zasluženo mesto. Sedaj, ko smo sledili poti, ki jo je opravila Križanićeva «Politika» od svojega nastanka, do današnjih dni, se bomo ustavili tudi pri življenju samega avtorja in sicer po podatkih slavista Vatroslava Javića, ki je v izdaji «Djela Jugoslavenske akademije» objavil «Življenje in delo Juraja Križanića, pokojni Branko Vodnik, bivši profesor zagrebške univerze, pa v drugi knjigi Stanojevićeve Narodne srbsko-hrvatsko-slovenske enciklopedije».

Juraj Križanić se je kot sin Gašparja in Suzane Oršić Slavetički rodil v Obrhu na Kolpi na Hrvaškem leta 1618. Po opravljeni gimnaziji pri jezuitih v Zagrebu ter po dokončanih filozofskih študijih pri jezuitih v Gradcu, je odšel v Bologno in nato v Rim, kjer je doktoriral v teologiji. Kot navdušen kontroriformist in pobornik za združitev vzhodne in zahodne Cerkve je Križanić v Rimu stopil v «Collegium graecum», ki je sprejemal grške in malorurske uniate. Tu je študiral grščino in proučeval grško slovstvo o cerkvenem razkolu. Hkrati je proučeval tudi zgodovinska dela o ruskem cesarstvu. Nekaj časa je nato prebil kot duhovnik na Hrvaškem, toda kmalu zatem je preko Dunaja in Varšave odpotoval proti Rusiji kot apostolski misionar, s pristankom rimske «De propaganda fide». Ker mu ni bilo dovoljeno vstopiti v Rusijo, se je Križanić ustavil na posestvu Stijepana Galinskega v bližini Smolenska, kjer se je lotil proučevanja političnih odnosov med Nemci, Rusi in Poljaki. V spremstvu veleposlanika poljskega kralja Vladislava IV. pa je Križanić zadnje mesece leta 1647 vendarle prebil v Moskvi.

Ko se je vrnil v Rim, je bil Križanić kaplan in tajnik avstrijskega veleposlanika v Rimu, ki ga je v neki diplomatski misiji vzel s seboj v Carigrad. In prav tu je Križanić zbral dragocene podatke za svojo enciklopedično delo «Bibliotheca shismaticorum universa», ki jo je obdelal nato v Rimu v letih med 1651 in 1656. Križanić pa je dokončal le prvi del tega dela, kajti srečanje z neko rusko delegacijo, ki je prišla na obisk v Benetke, mu je ponovno podžgalo željo, da bi odšel v Moskvo. Brez pristanka ustanove «De propaganda fide» in proti volji papeža, ki ga je hotel zadržati v Rimu, da bi nadaljeval delo o cerkvenem razkolu, je Križanić preko Dunaja in Lvova odpotoval za Rusijo. Potrebna je bila torej zmaga Moskve nad Poljaki v Ukrajini ter poseg princa Nikitina Truženjeckega, da bi Rusija odprla Križaniću svoja vrata.

27. septembra 1659 je Juraj Križanić prispel v Moskvo, kjer je bil sprejet v službo carja Alekseja Mihajloviča, ki mu je naložil nalogo, naj se ukvarja s «pravo abecedo» ter s slovnico, zunanje ministrstvo pa mu je poverilo nalogo, prevajati v ruščino razne dokumente in knjige iz grščine in latinščine.

Toda Križanić je moral 1661 svoje delo prekiniti, ko je sam car Aleksej Mihajlovič podpisal 8. januarja istega leta dekret, s katerim ga je 15 let izgnal v Tobolsk v Sibirijo. Ni znan pravi razlog tega ukrepa. Kaže pa, da je bil njegov namen, odstraniti Križanića iz Moskve. S tem car ni hotel Križanića kaznovati, saj je izgnanec še vedno ostal v njegovi službi in dobival od njega redno plačo.

V Tobolsku je Križanić napisal svoja najbolj pomembna dela, dokler ni prišel na prestol car Fedor Aleksejevič, ki je pomilostil mnoge izgnance v Sibiriji, med njimi tudi Juraja Križanića. Ta je v maju 1676 ponovno prispel v Moskvo, kjer je prevzel službo prevajalca na ministrstvu za zunanje zadeve. Ni mu bilo še 60 let, kljub temu je bil močno izčrpan in slabega zdravja. In tedaj — leta 1677 — je Juraj Križanić zapustil Rusijo, si v Vilni oblekel kuto dominikancev in prevzel ime: pater Avguštin. Toda njegova želja, da bi ponovno videl Rim, se ni uresničila: leta 1683 je bil med junaškimi borci Jana Sobjetskega, ki so padli pod dunajskimi zidovi, tudi nesrečni pater Avguštin Križmanić.

Tako hrvatski pisatelji protestantske reforme kot pristaši katoliške protireforme so želeli imeti za propagiranje svojih idej skupen knjižni jezik, ki bi veljal za vse južne Slovane. Ob tem bomo mimogrede omenili, da hrvaški protestanti niso imeli ljudi, kakršni so bili Primož Trubar in njegovi slovenski sodelavci.

Križanić je trdil, da so vsi Slovani en narod, ki ga je treba združiti tako, da bodo imeli en panslovanski jezik in v okviru ene same nacionalne Cerkve in ene same države s carjem na čelu. Križanić ni imel namena propagirati kontrareformo. Njegovo poslanstvo je bilo nacionalno, kulturno in politično poslanstvo za Rusijo in za slovanstvo.

Delo «Gramatično izkazanje ob ruskom jeziku», ki ga je napisal v prvih letih svojega izgnanstva v Sibiriji, je napisano v izumetničenem panslovanskem jeziku, ki temelji na cerkvenem slovanskem jeziku, na ruski ljudski govorici ter na tedanji hrvaščini. V tej jezikovni mešanici je bila napisana tudi «Politika», ki jo je pisec posvetil carju. V tem delu pisec prikazuje svojo ideologijo o panslovanski državi, ki naj bo protiutež germanizmu. Nemce opisuje kot izkoriščevalce neizčrpnih bogastev ruske zemlje. Dosledno s tem avtor obsoja ksenomanijo in poudarja, da je posnemanje vsega, kar je tuje, grda napaka v slovanskem značaju.

Branko Vodnik zaključuje svoj profil o Križaniću zatrjujoč, da koncepti, ki jih prikazuje o zgodovini, politiki in nacionalnem gospodarstvu, Križanićeva «Politika» predstavlja najbolj napredne ideje svoje dobe. Kljub temu je Križanićevo življenjsko delo propadlo. Njegova doba ni mogla dojeti in sprejeti njegovih idej. Tudi kar zadeva «idealni jezik», v katerem je Križanić zapustil svoje rokopise, ni imel niti najmanjšega vpliva niti na Hrvaškem, niti v Rusiji. «Toda kot politični in ideološki teoretik naše nacionalne enotnosti je Juraj Križanić največji fenomen v hrvaškem slovstvu svoje dobe» — zaključuje Branko Vodnik.

UMBERTO URBANI

Robert Henry, prvi črnec župan večjega mesta v ZDA

SPRINGFIELD, 4. — Nameščenec nekega pogrebnega zavoda 44-letni črnec Robert Henry je bil izvoljen za župana mesta Springfield, to se pravi po velikosti devetega mesta Ohia. Mesto Springfield šteje okoli 185.000 prebivalcev in Robert Henry je prvi ameriški črnec, ki je bil izvoljen za župana kakega kolikor toliko velikega ameriškega mesta.

Siamska mačka kandidat za «Oskarja»

NEW YORK, 4. — Del ameriškega tiska predlaga, naj bi letos podelili Oscarja čudovito lepi siamski mački, ki že nekaj časa navdušuje newyorško občinstvo kot glavna figura v Disneyevem filmu «That Darn Cat».

Omenjeni film vrtijo v Radio City Music Hallu že od začetka decembra in bo ostal še na programu. Revija «Variety» je v zvezi s tem filmom objavila nekaj podatkov o inkasu od začetka predvajanja tega filma. V prvem tednu predvajanja filma so inkasirali 177.000 dolarjev, v drugem kar 199.000, v nekaterih dneh, posebno ob sobotah, pa kasirajo tudi po 40.000 dolarjev.

Poleg siamske mačke, ki v filmu pomaga agentom FBI ujeti roparje neke banke, igrajo v filmu še Hayley Mills, Dean Jones, Dorothy Provine in drugi, film pa je režiral Robert Stevenson, ki se je posebno uveljavil s filmom «Mary Poppins».

Dobro zavarovano življenje

HOUSTON, 4. — Najvišjo zavarovalno polico, ki je bila kdaj koli sklenjena s strani nekega zasebnika in neko zavarovalno družbo, je sklenil neki 33-letni ameriški poslovni človek, ki je svoje življenje zavaroval za osem milijonov dolarjev, torej za okoli pet milijard lir. Seveda je temu ustrezna tudi zavarovalna premija. Mož bo plačal na leto 147.000 dolarjev odnosno 90 milijonov lir zavarovalnine.

Da ne gre za vsakdanje zavarovanje, priča dejstvo, da se je v ta zavarovalni posel vključilo kar 98 mednarodnih zavarovalnih družb, ki so potrebovale šest tednov, da bi pogajanja v zvezi z njim pripeljala do konca. Samo ob sebi se razume, da zavarovanec skuša ohraniti svojo tajnost, kar je po vsej verjetnosti v prid tudi zavarovalnim družbam.

BRESCIA, 4. — Maria Zanaglio, 73 let stara ženska, se je znašla: ko je prinesla pičo svojim kokošim v Lavenone v Dolini Albioccolo, je tu zalotila planinskega orla, ki je pobijal njene kokoši in piščance. Čeprav je bil orel zelo velik — premer kril je meril 2 m — se ni ustrašila. S cokljo ga je udarila po glavi, da se je zgrudil omotičen. Nato ga je stlačila v vrečo in ga odnesla v Pieve di Idrio, da bi ga pokazala sorodnikom. Tu je ptica roparica prišla spet k zavesti, tedaj je starka pograbila palico in planinskega orla pobila do smrti.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Varčujte z denarjem, ker ga boste v kratkem močno potrebovali. Ogibajte se ljudi, ki kažejo izkoriščevalske težnje.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Danes ne boste dosegli nobenega poslovnega uspeha. Skušajte poenostaviti družinske odnose.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Postopen napredek v običajnem delu. Vaše zaupanje do nekega prijatelja bo slabo poplačano.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Skušajte bolje obvladovati svojo nestrpnost na raznih poslovnih sestankih. Neki razburljiv prijatelj vam bo povzročil večjo nevšečnost.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Ne dovolite, da bi se vam izpod prstov izmaknila neka ugodna priložnost. Bodite bolj odločni v svojih čustvenih odnosih.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Že v teku jutra skušajte rešiti nekatere najbolj neprijetne probleme. Sreča bo na strani vseh zaljubljencev.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Današnji dan bo za vas izredno razgiban in uspešen. Če se ukvarjate s športom, bodite pri tem previdni.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Temeljito proučite nekatere ukrepe, ki bi jih morali sprejeti v prid izboljšanja svoje delovne organizacije. Urejeno družinsko življenje.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Skrbno pretehtajte neki poslovni predlog, ki ga boste prejeli. Zelo ugodno vzdušje za nadaljnji razvoj nekega prijateljstva.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Postopno se bodo ustvarili pogoji za dosego nekega vašega osebnega cilja. Izpolnila se vam bo neka velika želja.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Kar ste si zamislili, skušajte zdaj kar najhitreje uresničiti. V kratkem bo zadoščeno tudi nekaterim vašim duhovnim potrebam.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) V sporu, ki bo nastal, zavzemite brez omahovanja svoje mesto. Sprostite brez pridržkov svoje umetniške težnje.

DVE ZANIMIVI POTOPISNI KNJIGI

Tibor Sekelj:

«Djambo Rafiki»

Če se spomnimo, kako redke so bile slovenske potopisne knjige in kako veliko zanimanje je bilo vedno zanje, potem smo sedaj več kot zadovoljni, saj vsi prijatelji tovrstne literature lahko pridejo na svoj račun. Dve slovenski založbi, Mladinska knjiga v Ljubljani in založba Obzorja v Mariboru, izdajata celo dve knjižni zbirki, posvečeni izključno potopisni literaturi. Zbirki Globus *in* Križem sveta *sta posredovali slovenskim bralcem že vrsto odličnih del, katerim se zdaj pridružujeta še dva odlična potopisa.*

Prvi od njih je izpod peresa našega odličnega potopisca, raziskovalca, etnografa in esperantista Tiborja Sekelja *in nosi naslov* Djambo Rafiki. *To je opis poti* Karavane prijateljstva, *ki je pred tremi leti odšla na pot v Afriko pod vodstvom Tiborja Sekelja. Ta karavana prijateljstva, ki je bila pod pokroviteljstvom Mednarodnega geografskega združenja, je odšla na pot v Afriko.*

Zakaj?

Avtor knjige to pojasnjuje v prvem poglavju, ko piše: «Če kdo potrebuje naše prijateljstvo, potem ga dandanes nedvomno potrebuje Afrika. Ljudstva te celine, doslej zapostavljena in izkoriščena, so ustvarila in še ustvarjajo svoje samostojne države. Politična neodvisnost že prihaja. Vendar to še ni vse. Ne zadostuje navezovati stike na ravni državnikov. Danes so kot vsakdanji kruh potrebne tesne zveze med navadnimi ljudmi iz Afrike in drugih celin, zato da bi drugi v drugih videli ljudi. Namen naše odprave je bil, storiti kaj za to.»

Ta karavana prijateljstva, ki so jo poleg vodje sestavljali še dva jugoslovanska snemalca, dva Poljaka, ena Angležinja in en Svicar, je preko Bolgarije, Turčije, Libanona in Sirije prišla v Egipt, obiskala nato Sudan, Etiopijo, Kenijo in Tanganjiko ter na svoji poti napravila 23.000 kilometrov poti v teku enega leta. Pot je bila polna nepozabnih doživetij, spoznanj divje narave, srečanj s somalskimi in drugimi vzhodnoafriškimi ljudstvi, pa tudi z divjimi sloni, levi in žirafami. Magnetofoni odprave so posneli na stotine pesmi in melodij domačinov, zbrali obilico drugega etnografskega gradiva, fotografskih posnetkov in toliko gradiva, da ga bo za dve knjigi, kot je zapisal vodja odprave in avtor knjige, ki jo imamo zdaj v slovenščini.

Sekelj sicer pravi, da je gradiva za eno knjigo za mladino in eno za odrasle. Očitno je, da je knjiga, ki jo je v slovenščini zdaj izdala Mladinska knjiga, namenjena mladini. Napisana je namreč preprosto, poučno, nazorno in slikovito, vseskozi zanimivo in se izredno lepo bere.

F. RUDOLF:

«Kakteje, Indijanci in andski vrhovi»

Druga knjiga pod naslovom Kakteje, Indijanci in andski vrhovi, *ki jo je napisal nemški publicist in fotograf iz vzhodnega Berlina* Fritz Rudolf, *nas popelje v Južno Ameriko. Torej na povsem drugi konec sveta. Pa tudi napisana je drugače. Medtem ko Sekeljeva knjiga ni kak dnevnik ali poročilo z odprave, temveč izbor opisov najznačilnejših in najzanimivejših dogodkov s poti odprave, predstavlja knjiga s poti v Južno Ameriko dnevnik s te nad 50.000 km dolge poti v Latinsko Ameriko.*

Odprava je bila zamišljena kot planinska odprava v južnoameriške gore, vendar je njen pomen daleč presegel ta prvotno zastavljeni okvir. Člani odprave so zaradi nepriznanja Vzhodne Nemčije in spletk zahodnonemških predstavnikov v Južni Ameriki imeli sicer velike težave pri vstopu na celino v Argentini, končno pa so le premagali vse ovire in prispeli v Čile, ki je bil cilj potovanja.

Tako knjiga, ki jo imamo sedaj v slovenskem prevodu, (izdala jo je založba Obzorja), ni samo opis s poti, opis zanimivih alpinističnih vzponov, temveč tudi živa podoba političnih, gospodarskih in kulturnih razmer v Čilu. Odprava je namreč prekrižarila vso deželo od severa do juga, jo tako dodobra spoznala ter nabrala veliko gradiva, ki ga avtor knjige v prijetnem pripovedovanju posreduje bralcem. Na povratku domov se je odprava ustavila tudi na Kubi in se v šestih tednih pobliže seznanila tudi s to deželo.

Knjiga o Južni Ameriki je v primerjavi s Sekeljevo knjigo bolj politično aktualna, morda tudi bolj zaokrožena, manjka pa ji zato neke prisrčne topline, ki jo zasledimo v Sekeljevem pripovedovanju. Je pa tudi ta opremljena s fotografijami, ki popestrijo pripoved o južnoameriški celini.

Sl. Ru.

PREJELI SMO

«SODOBNOST», *leto XIV., štev. 1. Izdaja Državna založba Slovenije; glavni in odgovorni urednik Mitja Mejak; urejuje uredniški odbor.*

VSEBINA: *Ivan Potrč, Onkraj zarje; Mart Ogen, Ljubezenska suita; Saša Vuga, Pokorno javljam; Cveto Preželj, Pesmi; Nada Gaborović, Daj nam danes; Ivan Cimerman, Babica.*

Problemi sodobne družbe: *Stari in novi odnosi med kulturo in politiko I. (dr. Vojan Rus). Refleksije: Moderno slikarstvo in industrializacija (Milan Butina).*

Kronika — Znanstvena publicistika: *Bogo Grafenauer: Zgodovina slovenskega naroda, I. zvezek (Jaro Sašel). Književnosti: Smiljan Rozman, Brusač (Dimitrij Rupel); Branko Hofman, Ljubezen (Borut Trekman); Od Sence v srcu do Obledelih pastelov (France Pibernik); Juvanov Utopljeni mesec France Pibernik); Likovna umetnost: Razstava DSLU (Aleksander Bassin); Razstava Vide Fakin (Aleksander Bassin); Komentarji in glose; Od temi «razviti — nerazviti» (Dušan Dolinar); Napredna nekultura (Jože Šifrer), Antikronika (Antikronist).*

* * *

«TUTTI GLI UOMINI» (Rivista letteraria). *Odgovorni urednik: Florio Colomeiciuc, glavni urednik: Salvatore Sarbello. Ravnateljstvo in uprava Casalguidi (Pistoia). Leto III., št. 9, maj-december 1965.*

Številka je v znatni meri posvečena «2. srečanju prijateljstva med jugoslovanskimi književniki in mestom Pistoio», ki ga je organizirala revija od 27. do 30. maja 1965 in katerega se je udeležilo nad 40 jugoslovanskih književnikov in drugih kulturnih delavcev iz Ljubljane, Zagreba, Beograda, Novega Sada, Subotice, z Reke, iz Pulja, Zadra, Kruševca in Skoplja. V posebnem sestavku je opisan program bivanja jugoslovanskih gostov v Pistoii, v drugem so povzeti odmevi tega obiska v jugoslovanskem tisku in radiu, na kratko pa so predstavljeni tudi pomembnejši kulturniki-udeleženci srečanja. Poleg številnih fotografij s tega srečanja objavlja revija tudi nekaj pesmi jugoslovanskih pesnikov Giacoma Scottija (pripadnika italijanske manjšine z Reke), Božidarja Timotijeviča (v prevodu Giacoma Scottija), Branislava Lazarevića (v prevodu Giacoma Scottija), Ljuba Pavešića, Dimitrija Nikolajevića (v prevodu Giacoma Scottija), Giovanija Santina (pripadnika italijanske manjšine) in Marjana Grakaliča ter še prozo Ljuba Pavešića «Kotiček v paradižu». Ostalo vsebino revije dopolnjujejo proza in pesmi domačih avtorjev ter razpis 4. mednarodnega literarnega natečaja revije «Tutti gli uomini» s pregledom zmagovalcev prejšnjih natečajev, med katerimi zasledimo tudi nekaj Jugoslovanov pa celo našega tržaškega Slovenca Josipa Kravosa, ki je med posebej omenjenimi za svoj prispevek v prozi. Prispevke za četrti natečaj je treba poslati v treh izvodih z osebnimi podatki in naslovom odgovornemu uredniku Floriu Colomeiciucu, Ul. Matteotti 13, Casalguidi (Pistoia), uredništvo «Tutti gli uomini», do 30. junija 1966.

* * *

«L'ASTROLABIO», Problemi della vita italiana, *Rim, 2. januarja 1966, leto IV., št. 1. Direktor Ferruccio Parri, poddirektor in odgovorni urednik Luigi Ghersi.*

IZ VSEBINE: *Ferruccio Parri: Protidemokratična involucija; Politično življenje: Pod papeževim plaščem, Gianfranco Spadaccia: La Malfa-Preti: Odložiti dežele?, Tristano Codignola: Šola: klerikalci in brezbrižni, RAI-TV: Presenečenja podvlade, Luciano Banadussi: Pismo direktorju: Levica KD in dorotejska linija, Dario Valori: Debata: Stranka in razred. Gospodarstvo: Antonio Giolitti: Edison-Montecatini: Dinamični kapitalizem in nedelavna vlada; Giuliano Mazzocchi: ANIC: Intervencija ali kapitulacija, Giorgio Lauzi: Sindikati: Malo prijetna okrožnica. Mednarodni notes: Giuseppe Loteta: CEE, Italijan v Bruslju?, I. F. Stone: ZDA: Cena strahu, Max Salvadori: Pismo iz Amerike: Trnje obilice, Luciano Vasconi: Vzhodna Nemčija; Dva primera in en režim. «Nemčija-ZDA: Atomsko tihotapstvo», Giampaolo Calchi Novatti: Afrika: Revolucija v krizi? Italijanske kronike: Mario Dezmann: Znanstveno raziskovanje: Galilejeva brada, Pietro A. Buttitta: Ugovorniki zavesti: Kaplani in vojaki.*

RADIO-TELEVIZIJA

SREDA, 5. JANUARJA 1966

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Tržaški motivi; 12.15 Pomenek s poslušalkami; 12.25 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba iz filmov in revij; 17.00 Ansambel «The Jets»; 17.20 Pesem in ples; 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 M. Sancin: Slovenske klavirske skladbe za mladino; 18.50 Motivi, ki so mladim všeč; 19.15 Higiena in zdravje; 19.30 Cecilijanka 1965; 20.00 Šport; 20.30 Kulturni odmevi; 21.00 Simfonični koncert; v odmoru: Knjižne novosti; 22.40 Melodije iz preteklih dni; 23.00 Izvajalci jazza: Shelly Manne.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Popevke; 13.40 Puccinijeva opera «La fanciulla del West» — I. dej.; 14.55 Jazzovski trio.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 11.00 Popevke; 11.30 Današnji pevci; 11.45 Plošče Durium; 12.00 in 12.55 Glasba po željah; 13.40 Operna panorama; 15.00 Glasbeni vrtiljak; 15.45 Slovenske narodne; 16.20 Pevci lahke glasbe; 17.00 Tretja stran; 17.15 Pianistka Sonja Pahor; 17.45 Rovinjske narodne pesmi; 18.00 Prenos RL; 19.00 Sport; 19.30 Prenos RL; 22.15 Sekstet Artie Shaw; 22.35 Dve Tartinijevi sonati.

Nacionalni program

8.30 Jutranji pozdrav; 9.10 Mendelssohn in Kabalewski; 9.45 Pesem sledi pesmi; 10.05 Operna antologija; 10.30 Šola; 11.15 Potovanje po Italiji; 11.30 Marcellov Koncert za oboo in orkester; 11.45 Godala; 13.35 Lahka glasba; 14.55 Vreme na morjih; 15.15 Filmske in gledališke novosti; 15.45 Gospodarska rubrika; 16.00 Spored za najmlajše: «Stric iz Amerike»; 16.30 Pianist W. Grant; 17.25 Klavičembalo in klavir; 18.00 Knjižne novosti: «Oblast v SZ»; 18.35 Neapeljske; 19.05 Kmetijska oddaja; 19.15 O morju in pomorščakih; 20.25 V. Tosatti: «L'isola del tesoro».

II. program

7.30 Jutranja glasba; 9.35 Glasbeno-govorni program; 10.35 Nove ital. pesmi; 11.05 Vesela glasba; 11.40 Skladbe za orkester; 14.05 Pevci na odru; 14.45 Plošče; 15.00 Ital. zbori; 15.15 Izbrani motivi; 15.35 Koncert v miniaturi; 17.00 Plošče; 17.25 Oddaja za avtomobiliste; 17.35 Poljudna enciklopedija; 17.45 Pisan glasbeni spored; 18.35 Vaši izbranci; 20.00 Radiofonska fantazija; 20.35 Parada godal; 21.40 Večerni spored; 22.15 Glasba v večeru.

III. program

18.30 Pregled ital. kulture; 18.45 Na sporedu Stravinski; 19.00 Portret S. Maughama; 19.30 Koncert; 20.40 Tri Casellove skladbe; 21.00 Schoenbergova opera «Mozes in Arona».

Slovenija

8.05 Glasbena matineja; 8.55 Pisan svet pravljic: Legenda o starem gusarju; 9.10 Madžarski dekliški zbor; 9.30 Lahka glasba; 10.15 Violončelist Ciril Škerjanec; 10.45 Človek in zdravje; 11.00 Turistični napotki; 11.15 Nimaš prednosti!; 12.05 P. I. Čajkovski: iz 2. dejanja opere «Pikova dama»; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ljubljanski oktet; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Radijska šola: Janko in Metka; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.20 Zabavni intermezzo; 15.30 Pihalna godba; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Skladbe slov. skladateljev; 18.00 Aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Radio Koper; 18.40 Naš razgovor; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Slov. zabavne melodije; 20.25 A. Lortzing: «Car in tesar», opera; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Plesni orkester RTV.

Ital. televizija

17.30 Spored za najmlajše; 19.00 Dnevnik; 19.15 Wilma de Angelis; 19.30 TV pošta; 19.55

Goriško-beneški dnevnik

SESTANEK VINOGRADNIKOV V KRMINU

Pospešiti izgradnjo zadružne kleti da se vinogradništvo reši pred propadom

Goriška je edina pokrajina v Venetu, kjer zaradi pomanjkanja zadružne kleti gospodarijo lastniki magazinov

Kakšne novosti bo prinesla pobuda za izgradnjo vinske kleti na Goriškem v novem letu? To je eno izmed važnih vprašanj, ki si ga zastavljajo briški vinogradniki, odkar je prof. Marsano, strokovnjak za kmetijska vprašanja, začel z obsežnim delom za izgradnjo zadružne kleti.

O zadevi so se pogovarjali tudi na sestanku vinogradnikov, ki je bil v ponedeljek zvečer v Krminu. Sestanek je sklicala Zadružna zveza (Lega cooperativa), da bi pregledali dosedanje delo ter odstranili zapreke, ki še nasprotujejo uresničitvi nadvse koristnega predloga. Prisostvovalo mu je okoli 40 vinogradnikov, med katerimi so bili tudi števerjanci in Oslavci.

Ugotovili so, da je pobuda za izgradnjo zadružne vinske kleti dejansko prišla iz Krmina, prof. Marsano in trgovinska zbornica pa sta jo sklenila uresničiti. Od nastanka zamisli pa do sedanje faze, do katere je prišlo reševanje tega vprašanja, je poteklo precej časa, vendar še ni mogoče niti slutiti, kako se bo zaključilo. Veleposestniki, ki imajo svoje kleti, ne gledajo s prijaznim očesom naporov za izgradnjo tega objekta, kar vse skupaj slabo vpliva tudi na razpoloženje vinogradnikov, ki so pripravljeni postati zadružniki.

Kmečke organizacije in pobudniki za izgradnjo kleti so v preteklem letu priredili več koristnih izletov, da so se kmetje seznanili z dejavnostjo takih naprav ter vlogo zadružnikov. Tako so bili v vinski kleti v Pieve di Soligo, Kmečka zveza je priredila izleta v Maribor in Dobrovo, nekateri pa so bili še v Reggio Emilii. Vsepovsod so imeli priliko opaziti trdno podlago zadružništva in pa številne nove nasade vinogradov na področjih, kjer deluje zadružna klet. Iz tega sledi, da bi razmah zadružništva pomagal tudi pri nas odstranjevati krizo, ki se vedno bolj polašča vinogradništva in se manifestira predvsem v zapuščanju zemlje ter iskanju druge zaposlitve doma ali celo v inozemstvu. Izmed vseh pokrajin v Venetu je samo goriška brez zadružne kleti. Tudi to dejstvo dokazuje, kako zelo smo pri nas zaostali v pogledu sodobnega kmetovanja in trgovanja.

Zavoljo tega je kot logičen zaključek ponedeljskega sestanka sklep vseh prisotnih vinogradnikov, da opozorijo pristojne organe, predvsem pa najodgovornejše, za izgradnjo zadružne kleti, naj se iz sedanje faze pogovorov in študija vendarle enkrat preide na praktično ukrepanje. Samo na takšen način se bo mogoče izogniti naravnost neverjetnim pojavom, ki se dogajajo z letošnjo vinsko proizvodnjo: navzlic temu, da je za 50 do 60 odst. manjša od lanske, je cena vina enaka ali celo nižja od lanske. To si je mogoče razlagati samo s tem, da jo diktirajo lastniki magazinov, ki v pomanjkanju zadružne kleti še vedrijo in oblačijo v trgovini z vinom.

V društvu «Ivan Trinko» v Čedadu prireditev za emigrante

Prosvetno društvo Ivan Trinko v Čedadu priredi na praznik 6. januarja dan emigrantov. Ob tej priliki bo v dvorani kratka prireditev, na kateri bodo nastopili Birtičevi Beneški fantje.

VESTI IZ TRŽIČA

Blagovni promet v pristanišču lani presegel 650.000 ton

Zahvala Pristaniške zadruge zaradi klasifikacije

Blagovni promet v pristanišču Portorosega je lani dosegel nov rekord. Prekoračil je 650.000 ton ali za skoro 69.000 ton več kot prejšnje leto. Tržiško pristanišče se je specializiralo predvsem v prometu z lesom in njegov promet narašča iz leta v leto. Tudi v bodoče se pričakuje povečanje tega prometa zlasti z razvojem industrijske cone, ki dobro kaže.

Takemu razvoju bo nedvomno pripomogla tudi klasifikacija tega pristanišča, o čemer smo pisali včeraj in ki pomeni zelo važen korak za boljšo opremo in povečanje pristaniške zmogljivosti.

Lani se je zasidralo v pristanišču 418 ladij (1964. leta 389) izkrcali so nekaj nad 648.000 ton blaga (1964. leta 561.000 ton). Vkrcali pa so 16.5 tisoč ton proti 14.7 tisoč ton leta 1964. Na prvem mestu v blagovnem prometu je les za skoro 409.000 ton. Sledijo mineralna olja za skoro 90.000 ton, sol za 74.5 tisoč ton, celuloza za 40.8 tisoč ton, kaolin za 26.000 ton ter staro železo za 15.000 ton.

Naložili pa so največ les, gramoz, steklo itd.

V decembru je promet dosegel 45.337 ton s porastom mineralnega olja, ki so ga raztovorili 19.8 tisoč ton.

* * *

Pristaniška zadruga je v zvezi s klasifikacijo pristanišča objavila javno zahvalo vsem tistim, ki so si prizadevali za dosego tega ukrepa. Obenem izraža željo, da bi čimprej začeli izvajati ukrepe za ureditev pristanišča ter predlaga sklicanje posebne gospodarske konference za tržiško področje, da bi sprejeli potrebne ukrepe za gospodarski razvoj s pomočjo in v okviru dežele.

Ceccherini o združitvi socialistov

Ob priliki otvoritve novega sedeža PSDI v Moši, je preteklo soboto poleg sekcijskega tajnika in pokrajinskega sekretarja Candussija govoril tudi državni podtajnik Ceccherini.

V svojem govoru je poudaril sedanji politični položaj, ko so sile levega centra vse zavzete v izvajanju programa, za katerega so se sporazumele ob sestavi sedanje vlade. Čeprav je gospodarska kriza še vedno zelo občutna, pa so vendar že jasno vidni znaki, da je najhujše za nami. Govornik je poudaril tudi važnost združitve socialistov in je napovedal, da bo to glavni problem bližnjega državnega kongresa PSDI; socialdemokrati želijo, da bi v najkrajšem času prišlo do jasne in odkrite rešitve tega vprašanja v soglasju s PSI, kar bo v korist države in vsega delavskega razreda.

Mraz se zopet vrača

Po toplem valu, ki je zajel za praznike tudi Goriško, smo na Goriškem zabeležili včeraj zopet padec temperature, ko so na goriškem letališču zabeležili 4.2 stopinje pod ničlo. To potrjuje pravilnost starega reka, da «volk zime ne poje». Vendar pa je lepo in sončno vreme, kakršno smo imeli včeraj, vsem ljubše kot megla in dež.

Tudi iz Benečije poročajo, da je zapihalo bolj mrzlo s severa. V Čedadu so včeraj zabeležili 3 stopinje pod ničlo in v okolici celo —7. V Trbižu pa je padla temperatura kar na 10 stopinj pod ničlo.

Urnik trgovin za praznik v četrtek

Jutri, 6. januarja — na praznik treh kraljev — bodo trgovine ves dan zaprte. Po nedeljskem urniku bodo poslovale samo pekarne in mlekarne.

Jutri darila za redarje

Za sv. tri kralje, ki jih sonarodnjaki proslavljajo kot «befano», bodo imeli stražniki svoj praznik, na katerem bodo obdarili njihove otroke. Ta dan bodo mestni stražniki postavili na mestna križišča napise z voščili, vozniki pa se bodo redarjev spomnili ter jim prinesli darila. Sprejemali jih bodo na vseh večjih križiščih in na poveljstvu mestnih stražnikov v Mazzinijevi ulici.

OD 7. DO 9. JANUARJA V TRŽIČU

Pokrajinski kongres KPI zaključi senator Pajetta

Občinska svetovalka Bonnes sprejema stranke

Pokrajinska federacija KPI sporoča, da se bo vršil pokrajinski kongres stranke v dvorani Roma v Tržiču od petka 7. t.m. pa do nedelje 9. t.m

Začetek bo v petek ob 20. uri in ob tej priliki bo dosedanji pokrajinski sekretar podal uvodno poročilo o kongresnih tezah in o delovanju posameznih federacij. V nedeljo ob 11.30 bo senator Giuliano Pajetta imel zaključni govor. Siedile bodo vodstve novega pokrajinskega vodstva stranke in delegatov za državni kongres. Kongresa se bo poleg povabljencev udeležilo še okrog 90 delegatov raznih sekcij stranke.

Občinska svetovalka Juana Bonnes-Valentinuzzi sporoča, da bo sprejemala stranke vsak petek od 18. do 20. ure na sedežu KPI v Ul. XXIV. maja 18. Pri tem bo zbirala predloge in našvete glede dela v goriškem občinskem svetu z namenom, da se polšče demokratično rešitev številnih problemov našega mesta.

Poslovilni obisk generala pri prefektu

Včeraj je bil na poslovilnem obisku pri goriškem prefektu dr. Principiallu general Ligonzo, bivši poveljnik divizije «Mantova», ki je premeščen na novo službeno mesto v Rim.

Roditeljski sestanek

Ravnateljstvo učiteljišča in gimnazije—liceja v Gorici obvešča, da bo v nedeljo, 9. januarja 1966 v šolskih prostorih v Ulici Croce roditeljski sestanek. Starši dijakov in njihovi namestniki so vljudno vabljeni, da se ga udeležijo.

Danes stavka v SEM in OET

Vse tri sindikalne organizacije so za danes organizirale v podjetju SEM v Ul. Galilei v Tržiču enourno stavko« Stavka bo trajala od 13. do 14. ure iz protesta zaradi skrčenja delovnega urnika v nekaterih oddelkih.

Tudi v OET bodo stavkali danes od 15. do 24. ure. V oddelku kovinarskih stavbenikov bodo stavkali tudi v petek od 9. do 9.30 in od 15. do 15.30 ter v soboto po šestih urah dela.

Tržaški avto se je prevrnil pri Redipugli

Včeraj dopoldne se je na cesti pri Redipugli iz neznanih vzrokov prevrnil avto, ki ga je vozil 52-letni Ennio Sossi iz Trsta, Ul. Aleardi 8. Z njim se je peljala tudi njegova mati, 73-letna Eufemia Brandt por. Sossi. Oba potnika sta bila pri nesreči ranjena. Sofer se je udaril na lobanji in na obeh kolenih ter so ga pridržali v bolnišnici v Tržiču za 15 dni na zdravljenju. Prav toliko časa se bo zdravila tudi njegova mati, ki si je zlomila desno nogo.

Avto in moped trčila na Travniku

Včeraj nekaj pred 18. uro sta trčila na Travniku v Gorici avto fiat 500 in moped. Avto, ki ga je upravljal 32-letni Fabio Calorio iz Ul. XX Settembre 14, je prihajal iz Pasaže Bombi proti Ul. Mameli, iz smeri od Ul. Roma pa se je pripeljal na mopedu «benelli» 30-letni Bruno Glessi iz Ul. Monte Santo 132. Obe vozili sta trčili in mopedist je padel. Z avtom Zelenega križa so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga pridržali za 20 dni na zdravljenju, ker si je zlomil desno nogo in ranil na desni roki. Zapisnik o nesreči je napravila cestna policija iz Gorice.

Ogenj v stanovanju zaradi vnetja saj

Včeraj zjutraj ob 6. uri so poklicali goriške gasilce v stanovanje Alfreda Zortea na Korzu Italia 219, kjer so se zaradi pregretja vnele saje v dimniku. Ogenj se je razširil tudi v sobo in zgorelo je okrog dva kv. m poda. Gasilci so po enournem delu pogasili ogenj; povzročeno škodo cenijo na okrog 80 tisoč lir.

Zadnja pot Jelinčičeve mame

Stevilni Goričani, zlasti pa predstavnice slovenskih žena in deklet, so poleg sorodnikov in prijateljev spremili včeraj popoldne Josipino Jelinčič na njeni zadnji poti na glavno goriško pokopališče. Po obrednih slovesnostih so njen grob pokrili s številnim cvetjem in z venci, med katerimi je bil tudi venec Slovenske kulturno gospodarske zveze s posvetilom «Vzorni slovenski materi».

Na svoji zadnji poti je imela pokojnica krasno vreme in mnogo sonca, kot nadomestilo za vse premalo sončnih dni v njenem življenju. Vsa okolica se je kopala v sončnih žarkih in Julijci so se bleščali v belem snegu ter ji pošiljali še zadnji pozdrav gora, pod katerimi se je začela njena dolga življenjska pot, ki se je včeraj zaključila sredi cvetja na mestnem pokopališču.

Priprave za proslavo 100-letnice Jožefa Tominca

V ponedeljek je imel občinski odbor v Gorici svojo prvo delovno sejo v letošnjem letu, na kateri je najprej župan Martina govoril o pripravah za 50-letnico od prihoda italijanskih čet v prvi svetovni vojni v Gorico. Poudaril je potrebo, da se uskladijo vse priprave za to proslavo, ki naj bi poudarila zgodovinski pomen tega dogodka ter predvsem upoštevalo sedanji položaj in željo mesta po napredku in razvoju v bodočnosti.

Na županov predlog bo občinska uprava organizirala tudi proslavo v čast goriškega slikarja Jožefa Tominca, čigar stoletnico rojstva bomo letos praznovali. Sklenili so, da bodo imenovali ožji pripravljalni odbor, ki naj pripravi vse potrebno za tako proslavo v Gorici, ki naj prikaže lik in delo tega goriškega umetnika

Posamezni odborniki so nato poročali o problemih svojih oddelkov.

Sci club ENAL iz Gorice priredi jutri, 6. januarja smučarski izlet z avtobusom v Cimo Sappado in Sappado. Odhod ob 6.30 iz Garibaldijeve ulice, prihod v Sappado ob 10., povratek ob 16.30, prihod v Gorico ob 20.30. Vpisujeta agencija Appiani in trgovina Primasport do danes ob 18.30; za člane smučarskih klubov voznina 1.000 lir.

šport šport šport

ATLETIKA

ITALIJANI V 1965. LETU

13 državnih rekordov

Precej naraščaja za tek na najkrajši progi

Italijanska moška atletika ni prestala v sezoni 1965 izredno važnih preizkušenj. Pravzaprav so se Italijani temeljito pripravili le na evropski pokal, katerega so bili glavni pobudniki in v katerem so računali na soliden uspeh. Na tem tekmovanju je reprezentanca «plavih» dosegla nekaj manj kot se je pričakovalo. Ne more se torej trditi, da ni bila sezona Italijanov uspešna. Zabeleženih je bilo 13 novih državnih rekordov in še v treh panogah so rezultati iz l. 1965 boljši kot leto prej.

Vsak atletski statistik se bo najprej lotil kratkih tekov, saj so te panoge najenostavnejše in tudi najbolj priljubljene. V Italiji na 100 metrov sprinterjev ne manjka, čeprav trenutno ni nobenega asa. Zanimiva pa je predvsem konkurenca med Ottolino in Berrutijem. Atleta med seboj nista prijatelja in le redko se zgodi, da bi se srečala v istem teku. Če je Ottolina v odlični formi na 100 m, je Berruti gotovo poškodovan, če je pa Berruti dobro razpoložen nekaj ni v redu z Ottolino. Ottolina je zelo znan po svoji nedisciplini in neresnosti, Berrutija pa večinoma poznajo kot resnega atleta. Po 2 letih premoči Ottoline je letos na 100 m prvi Berruti, njegova prednost pa je le v tem, da je mesec dni prej kot Ottolina na 100 m dosegel čas 10"3. Med prvimi je veliko mladih tekačev, kar je značilno za italijansko atletiko sploh. 19-letni Sguazzero ima čas 10"5, Cassini in Simoncelli pa 10"6. 18-letni Laverda je 100 m pretekel tudi v 10"5, Vicardi pa v 10"6. 17-letni Alberti je z 10"7 veliko odkritje. Rezultate mladih tekačev moramo sprejeti z določeno mero zadržanosti, so pa med navedenimi imeni tri, za katera bomo v prihodnosti nekaj več slišali. V l. 1966 se bo po našem mnenju izplačalo slediti predvsem Laverdi, Simoncelliju in Vicardiju, zaradi mladosti pa tudi Albertiju.

Na progi 200 m je Ottolina z 20"6 daleč pred Berrutijem. Milanski tekač je v tej panogi nastopil zelo malo, ker mu pač ni bilo do večjih naporov. Berruti se je nasprotno več posvetil tej progi in jo tudi pretekel v 21"1, ki je za njegov trenutni položaj še kar zadovoljiv rezultat. Vidnejši sprinterji Preatoni, Giani in Vallet nimajo na tej progi velikih možnosti. V strnjeni skupini, ki pa jim sledi, ne vidimo atleta, ki bi lahko že v letu 1966 posegel po pomembnih mednarodnih uspehih. Počakati bomo morali morda 2—3 leta, da se bo iz Laverde. Simoncellija in drugih razvil nov as. Preseneča čas 21"7 18-letnega Avanzata iz Sardinije. Znamko je atlet dosegel prav na koncu sezone in previdno zato pričakujemo, da jo potrdi v začetku 1966.

Ottolina je bil v začetku lanske sezone očitno v zelo dobri formi. Jasen dokaz za to je njegov podvig na 400 m. Italijanski rekord Lanzija 46"7 je nosil že datum iz daljnega 1939, Ottolina pa ga je s 46"2 zdrobil. Čas uvršča milanskega atleta zelo visoko na svetovnih lestvicah, vsak tudi nestrokovnjak pa hitro vidi, da z Ottolino na 400 m ni mogoče veliko računati, ker je ta proga za njegovo vnemo vseeno prenaporna. Mogoče bo Ottolina tudi še izboljšal lastni rekord na 400 m, velik mednarodni 400-metraš pa gotovo ne bo postal nikoli, ker ne bo mogel vzdržati pri bolj napornem treningu. Veliko bolj zanesljiv je Bello, ki je ne samo izenačil stari rekord s 46"7 temveč tudi zmagal na Univerziadi v Budimpešti. Za Bellom sta na 47"4 in 47"5 še Iraldo oziroma B. Bianchi, veliko pa pričakujejo strokovnjaki od 191-letnega Puosija (47"6) in leto mlajšega Fusija (48"1). Na 400 m je bil napredek v kvaliteti pomemben. Dva atleta sta tekla pod 47", deseti na lestvici pa 48"4, medtem ko je v l. 1964 samo Bello tekel pod 47, deseti na lestvici pa je imel čas 48"8. Povpreček prvih 20 je bil v letu 1965 kar za 6 desetink boljši od prejšnjega leta.

Francesco Bianchi je premočen na 800 m. Atlet, ki je v zadnjih letih nedvomno eden najbolj resnih v Italiji, je tudi letos napredoval. Rekord 1'48"6 iz sezone 1964 je bil izbrisan z 1'48"3, čas, ki že nekaj pomeni v mednarodni areni. Bianchi je za srednje proge pravi protitalent. Njegova majhna postava mu ne omogoča elegantnega in sproščenega teka, njegova volja in borbenost pa sta izredni in nadoknadita fizične pomanjkljivosti. Za Bianchijem se opaža nevaren splošni pojav italijanske atletike, pojav odličnih mladincev, ki namesto napredovanja beležijo stagniranje ali celo nazadovanje. Odličen je bil letos Carabelli (20 let) z 1'49"3, zanimivo pa je, kje so mladi tekači, ki so 1964 leta dosegali čase: Del Buono (1964 — 1'49"8; 1965 — 1'51"2), Arese (1964 — 1'51"3; 1965 — 1'51"4), Schiavi (1964 — 1'51"4; 1965 — 1'54") in še nekateri drugi. Preseneča predvsem Del Buono in Arese. Vsekakor sta se atleta v l. 1965 še kar zadovoljivo uveljavila na 1500 m. Upati je, da Del Buono in Arese nista vse pokazala tudi na 1500 m in da bosta vsaj na daljši progi več vzdržala pri dobrih rezultatih in se približala državnemu rekordu.

B. K.

MEDNARODNI NOGOMET

Jutri v Londonu žrebanje skupin za pokal Rimet

LONDON, 4. — V četrtek bo zveze izvedlo v Londonu žrebanje nja za pokal Rimet. Vseh šestnajst finale svetovnega prvenstva bodo razdelili v štiri skupine. Vsaka skupina bo igrala v enem ali dveh mestih.

Tekme A skupine bodo v Londonu (v Wembleyu in ena v White Cityju) B skupine bodo v Middlesbrughu in Sunderlandu, C v Liverpoolu in Manchesterju, D pa v Sheffieldu inBirminghamu. Prvi dve vsaki skupini se bosta uvrstili v četrtfinale. V primeru enakega števila točk bo veljal količnik. V četrtfinalu bo zmagovalka skupine A nastopila proti drugouvrščeni v B skupini, prva B skupine pa bo igrala proti drugi A skupine. Isti sistem bo veljal za C in D skupino.

Prav zaradi tega je sestava skupine izrednega pomena. Žrebanje ne bo popolno, ker člen 22 pravilnika predvideva, «da mora organizacijska komisija razdeli reprezentance v skupine ne samo z žrebanjem, temveč, da mora upoštevati tudi zemljepisni položaj udeleženih držav.

Tega sistema se poslužujejo od 1954. leta. V Švici so kvalificirane države razdelili v štiri skupine z določitvijo dveh nosilcev v vsaki skupini. 1958. leta na Švedskem so imena udeleženk razdelili v štiri skrinje (Amerika, britanske države, Zahodna Evropa, Vzhodna Evropa), skupine pa so izžrebali. 1962. leta v Čilu je bil sistem skoraj isti z edino izjemo, da so vključili v vsako skupino po eno južnoameriško reprezentanco, eno šibkejšo enajsterico in dve evropski državi.

Za letošnje prvenstvo pa bo morala FIFA šele izbrati sistem, ki pa bo verjetno še vedno na podlagi skupin. Zelo verjetno se bodo odločili za štiri skrinje z južnoameriškimi reprezentancami (Brazilija, Argentina, Čile in Urugvaj), latinskimi enajstericami (Francija, Španija, Italija, Portugalska), angleškimi in vzhodnoevropskimi državami (Anglija, Nemčija, SZ in Madžarska). V zadnji skrinji bodo imena ostalih reprezentanc in sicer Švice, Bolgarije, Mehike in Severne Koreje.

Govori se, da bodo smatrali Anglijo, ki bo nastopala v Londonu, in Brazilijo, ki bo igrala v Liverpoolu, za nosilce skupin in da se vodstvo mednarodne nogometne tekmecev finalnega dela tekmovanja reprezentanc, ki so se uvrstile v